
Qaro ko‘zum (III- qism)

Alisher Navoiy

G‘AZALLAR (DAVOM)

---

*Yor holidin manga, vahkim, xabar yo‘qtur bu kun,
Bu jihatdin aqlu hushumdin asar yo‘qtur bu kun.*

*Subh selobi sirishkim oqti ko‘p, ey do‘stlar,
Pand uchun kelmangkim, ul sudin guzar yo‘qtur bu kun.
Kecha gar bag‘rim bo‘lub qon oqti ko‘zdin, g‘am emas,
G‘am budurkim, itlariga mohazar yo‘qtur bu kun.
Men bukun o‘lgach, aning ko‘yiga to‘ldi xalqkim,
Ashku ohim saylu barqidin zarar yo‘qtur bu kun.
Va‘dai vaslini tongla demagilkim, umrg‘a,
E‘timodim hajr shomi to sahar yo‘qtur bu kun.
Ichmagum, ey dayr piri, jomi may, ul mug‘bacha
May tutarg‘a bazmi aysh ichra agar yo‘qtur bu kun.
O‘zluKin chun soldi o‘lgan kun Navoiy boshidin,
Bu jihatdindur anga gar dardisar yo‘qtur bu kun.*

* * *

*Bizga ul oy hajridin bir yilchadur har tiyra tun,
Kunduzin angla bu tundin ham qorong‘u, ham uzun.
Balki yo‘qtur bu tunu kunda tafovut, lek bor
Har birida bir g‘ami muhlik bu mahzun jon uchun.
Gar o‘tar yuz ming suubat birla kunduz mehnati,
Voyu yuz ming voy, men bekasga bo‘lg‘ach kechqurun.
Gar butun ermas yoqam, ey do‘st, hayrat qilmakim,
Tosh urardin ko‘ksun ichra bir so‘ngak ermas butun.
Hajridin o‘rtansa jismimda so‘ngaklar, tong emas
Kim, erur o‘t asru itik, dog‘i bas qoqshol o‘tun.
Ishq naxlining bari hijron emish, ey do‘stlar,
Bu nasihatdin yengiz bar oshiq o‘lmastin burun.
Necha tun hijron aro oldi Navoiy jonini,
Kimga yetsa vasl, tutsin mug‘tanam bir necha kun.*

* * *

*Subh chun borg‘ung, kelib kulbamg‘a pinhon kechqurun,
Hajr o‘qin jonimg‘a sen otma tong otmasdin burun.
Necha el mendin yoshurg‘aylar seni, vah, bir kecha
Netti kulbam sari kelsang, barcha eldin yoshurun.
Jon magar chiqqay va yoxud sayli ashkim ko‘yidin
Chiqqudekmen, bori ul ko‘y ichra tutmay men o‘run.
Jilva qilg‘anda ko‘runmaslar ko‘zumga sho‘xlar,
Ey pariy, sen bori bu devonag‘a gohi ko‘run.
Nolam andoq bo‘ldi, bag‘rin yorasi islang‘ali*

Kim, yonimdan o'tmas, el tutmay quloq birla burun.
Chirmabon berkit surohi og'zini, ey piri dayr,
Qayda ko'rsangkim, uzulmish choki xirqamdin burun.
Ey Navoiy, tifllar qovg'on zamon majnun debon,
Bu bahona birla o'z laylivashing sari urun.

* * *

Ishq dashtin hech g'urbatkash musofir ko'rmasun,
Men g'arib ul dasht aro ko'rganni kofir ko'rmasun.
Yormangiz Farhodu Majnun ollida ko'ksumnkim,
Botinimning dardu dog'in ahli zohir ko'rmasun.
Dahrni qil tiyra, yo rabkim, aning tufrog'idin
Har ne ko'z mumkin esa bo'lmoqqa nozir, ko'rmasun.
Har boqishda qatli om aylar ko'zungkim, dahr eli
Hech kimni sen kebi bu fanda mohir ko'rmasun.
Voizo ko'p vasf qilding somirining sehrini,
Hozir o'lg'ilkim, seni ul ko'zi sohir ko'rmasun.
Kimki oshiqlik asiridur, taxayyul birla ham
Ishq ko'yida o'zin osuda xotir ko'rmasun.
Kim, Navoiydek fano vodiysida istar huzur,
Kechsun o'zdin, balki xud o'z lukni hozir ko'rmasun.

* * *

Borsang ol jonimni, to sensiz manga jon qolmasun,
Jon qolib, jon ichra nogah dog'i hijron qolmasun.
Chun o'larmen — chin deyin, ishq buzug' ko'nglumdadur,
Men o'lub, ul ganj bu vayronda pinhon qolmasun.
Ey ko'ngul, dey ko'zga bu damkim, tirikmen, kelsa yor,
Orazidin bahra olsun, asru hayron qolmasun.
Hajrida oncha balo yetkur manga, ey charxkim,
O'z galar ishqin havas qilmoqqa imkon qolmasun.
Mujdai vaslin tilab, eykim, ko'nguldin hajr o'qin
Tortasen, vah, oncha voqif bo'lki, paykon qolmasun.
Dahr aro andoq maosh etgilki, sendin qolmasa
Toat andoqkim, keraktur bori isyon qolmasun.
Ey Navoiy, sobit o'lsun shoh G'oziy davlati,
Ollida qul bo'lmag'an olamda sulton qolmasun.

* * *

Sensizin, ey umr, bir soat manga jon bo'lmasun,
Sen bo'lu bas, tubiyu firdavsuz rizvon bo'lmasun.
Deb emishsen: kuyduray bir dog'ila ko'nglin aning
Har nechuk dog'o'lsa o'lsun, dog'i hijron bo'lmasun.
Qoshig'a qilg'ach sujud, o'lturdi ul kofir meni,
Hech musulmon yori, yo rab, nomusulmon bo'lmasun.
Ishqida jonim uqubatlari bila ol, ey ajal,
To aning oshiqlig'i hech kimga oson bo'lmasun.
Ul pariy ko'nglumda mehmon o'lmish, ey jon voqif o'l,
Oh o'ti dud etmasun, zaxm ichra paykon bo'lmasun.
Ey ko'ngul, maste chiqib shahr ichra solmish rustahez,

Vah, xabar tutkim, bizing beboki nodon bo'lmasun.
Dedikim: jon ber dog'i o'pgil ayog'im tufrog'in,
Ey Navoiy, tezrak bo'lkim, pushaymon bo'lmasun.

* * *

G'am yelidin, yo rab, ul gulga g'ubore bo'lmasun,
Balki onsiz dahr bog'ida bahore bo'lmasun.
Qaddining sarvig'akim, bog'i latofat naxlidur,
Chashmayi hayvondin o'zga jo'ybore bo'lmasun.
Ayshu ishrat jomidin bo'lsun yuzi gul-gul, valek
Ko'ngliga g'am gulbunidin xor-xore bo'lmasun.
Jilvasoz o'lg'anda maydon ichra chobuk sho'xlar
Shohu sarxayl andin o'zga shahsuvore bo'lmasun.
Gar buyursang sadqa boshig'a evurmak, ey rafiq,
Budur ummidimki, mendin o'zga bore bo'lmasun.
Dahr bog'ining nasimi sovurur gul xirmanin,
Anga ul gul gulshani sari guzore bo'lmasun.
Ey Navoiy, qil duo jonig'avu jahd aylakim,
Mayling aning qullug'idin o'zga sori bo'lmasun.

* * *

Yoridin hech kim meningdek zoru mahjur o'lmasun,
Jumlayi olamda rasvoliqqa mashhur o'lmasun.
Men bo'lay ovora to ishqimdin aylab guftugo'y,
Oti aning har kishi og'zig'a mazkur o'lmasun.
Jonima bedodu zulmin, yo rab, ul miqdor qil
Kim, aning oshiqlik'i har kinga maqdur o'lmasun.
Men xud o'ldum, lek har oshiqki, bordur pokboz,
Navha tortib motamim tutmoqda ma'zur o'lmasun.
Pand ila ko'nglum uyin qilma imorat, ey rafiq,
Bizni buzdi hargiz ul, yo rabki, ma'mur o'lmasun.
Kechalar ul gul chekar ermish qadah, ey tong yeli,
Voqif o'l holimni aytur chog'da maxmur o'lmasun.
Yor vaslig'a quvondim, qovdi ko'yidin meni,
Ey Navoiy, hech kishi davlatqa mag'rur o'lmasun.

* * *

Agar ishqing havosida yog'ar har jola tosh o'lsun,
Nishona har biriga dermen ushbu xasta bosh o'lsun.
Yuzungnung mehridin bir zarra sotmon, gar falak javfi,
To'la bo'lsun filuriy, har filuriy bir quyosh o'lsun.
Sitam zangin temurdek ko'nglidin, vahkim, qira olmas,
Nechakim nolai zorimda suhondek xarosh o'lsun.
Quyoshni bo'lmas, ey gardun, ul oyg'a aylamak tashbih,
Og'iz gar zarra, Cho'lpon — ko'z, yangi oy anga qosh o'lsun.
Agar paykonlaring ko'z istabon topti ko'ngul, g'am yo'q,
Kelib yig'lar mahal ul qatra sular ko'zga yosh o'lsun.
Sipohi husnunga bir mahchasi raxshon alam bo'lg'ay,
Quyosh ko'zgisiga ohim sutuni gar tutosh o'lsun.
Ko'ngulda sirri ishqin asray-asray o'ldum, ey soqiy,

*Qadah tutkim, xarobot ahlig'a fosh o'lsa fosh o'lsun.
Ko'ngulga jon bila bir dog'ing ozdur, qo'y yana bir ham.
Necha ikki gadog'a bir diram uzra talosh o'lsun.
Ularda tengdurur shoh aylasun gulshan gulin mafrash,
Vagar gulxan kuli uzra gado sohibfirosh o'lsun.
Navoiy ashk durridek tilarkim ko'zda yer bergay,
Agar ishqing havosida yog'ar har jola tosh o'lsun.*

* * *

*Do'stlar, bir chora men devonai shaydo uchun,
Kim o'larmen ul paripaykar malaksiymo uchun.
Otashin gul tegrasida la'lgun yuz barg emas,
Balki yuz na'l o'tqa solmish bulbuli shaydo uchun.
Xom ko'nglumkim dudog'ingni tilab afg'on qilur,
Bordurur ul tifldekkim yig'lag'ay halvo uchun.
Ashk ichinda g'arqamen, zulfungni tutqaymenmu deb,
O'ylakim tojir tengiz ranjin chekar savdo uchun.
Turki mastedur ko'zung uyquda, ko'z kunjida xol
O'grikim qilmish kamin yonida qo'rgon yo uchun.
Gulxanidekdurki istar gulxanu olotini,
Siflakim mehnat chekar dunyovu mofiho uchun.
Bu Navoiy bandani, ey sarv, ozod asrakim,
Bo'yla bir bulbul kerak sendek guli ra'no uchun.*

* * *

*Yorni derlarki chekmish yuz jafu men zor uchun,
Bo'lsa ming jonim fido aylay jafokash yor uchun.
Yorkim yori uchun cheksa jafu bil ani yor,
Ulsa ozdur kimsa andoq yori mehr osor uchun.
Yorliq ko'rguzdi men jon birla minnatdorliq,
Jonini haq asrasun bu zori minnatdor uchun.
Men ne qilg'aymen anga loyiq magar ming sarvu gul,
Olib ozod etkamen ul sarvi gulruksor uchun.
Rostliq birla ravishkim anda bordur, kimda bor,
Xo'b ekandur o'lmakim ul qomatu raftor uchun.
O'lmakim bemorliqdin sahdur chun turguzur
Ani, yo rabkim, salomat asra bu bemor uchun.
Ey Navoiy, yo'q edi olamda oyini vafo,
Haq nasib etti sanga senda bu ma'ni bor uchun.*

* * *

*O't yolindek sen qachon chopsang samandi barqrav,
Bir alam ul o'tqa boshing ustida gulgun yalav.
Tortibon tig'i jafu, bag'rimni yuz chok ayladi,
Bordi ulkim der edilar el meni bag'ri butav.
Hullai kofurgun ul xil'ati xazro uza,
Sabzai jannatqa go'yo tushti rahmatdin qirav.
El inoni ixtiyori chiqqti yaksar ilgidin,
Po'yada har sari ul chobukki qaytardi jilav.
Xo'blar ichra birav ko'nglumni olmishkim, ani*

Mendin o'zga kimsa birla qilmag'il, yo rab, ikav.
Tiyralar lutf aylabon tutmas safo ahli yerin,
Yorig'an birla uchi, sham' o'zini tutmas ko'sav.
Gar Navoiy kilkidek el kilki shakkarrez emas,
Ayb qilma, birdek o'lmas nayshakar birla g'arav.

* * *

Garchi ko'p sargashlik etti bog' aro bunyod sarv,
Qomatingg'a banda bo'lmay, bo'lmadi ozod sarv.
Dahr dehqoniki, yuz ming sarv qildi jilvagar,
Gulshani davron aro bermas qadingdek yod sarv.
Boshig'a to qomating da'vosidin tushti havo,
Ko'rdi ko'p qushlar lagadko'bi bila bedod sarv.
Topmamish yeldin sado birla taharrukkim, ko'rub
Qomatingni iztirob aylab, qilur faryod sarv.
Go'yiyo qaddingg'a oshiqliq havosin tuzdikim,
Sarsari ohim yetib, berdi o'zin barbod sarv.
Laxli qadding shavqidin bo'ston aro chun tushsa o't,
Shu'la tez aylar o'tundin, uylakim, shamshod sarv.
Sheva qil tuzlukka, osibe xazondin ko'rmadi,
Toki bo'ldi rostlig' oyinida mu'tod sarv.
Doimo ozodlarning sabzu xurram bo'lmog'i,
Bog' aro bulbul tili birla qilur irshod sarv.
Ey Navoiy, dahr bo'stonida bulbul men kebi
Bo'lmag'ay, topsang yurub, bir guljabinlik zod sarv.

* * *

Yuzungda may guli yo gul ochilg'an bo'stondur bu,
Gulungda qatra xo'y bo'stondag'i sudin nishondur bu.
Ko'zumda qatra qonlar bog'lag'an ermas hamonokim,
Nazar bog'ida shavqingdin ochilg'an arg'uvondur bu.
Emas vasling tilab uchqan ko'zum atrofida kirpik
Kim, ul daryoyi qushlarg'a qamishdin oshyondur bu.
Ko'nguldin chiqqon ohim aylar afzun xalq savdosin
Ki, shaydolog' diyoridin yetishgan korvondur bu.
Qizil ranglar ko'zumda ko'rgan anglar ashk saylinkim,
Oqarg'a kelgan ul yo'llar bila har sari qondur bu.
Labindin xastadur ko'nglum dam ochma, ey Masih, o'tkim,
Ilojin yuz seningdekning beganmas notavondur bu.
Quyundek dasht aro ko'rsang meni, ko'p qochmakim, har dam
Boshingg'a evrulur sargashtayi bexonumondur bu.
Ko'ngul mayxona romi, xotirim xush may batidinkim,
Munga ruh-ul-amindur ul, anga dor-ul-amondur bu.
Dema, hijron tuni har dam yetar ul oyg'a faryodim,
Ul oy faryodinga yetmas, Navoiy, ne fig'ondur bu.

* * *

Hajrida ko'nglunga bor ul la'li serob orzu,
Ne ajab maxmur qilsa bodayi nob orzu.
Ul pari majnuni o'ldum bu sababdinkim, erur

Zulfining zanjiridin bo'yung'a qullob orzu.
La'lidin behush bo'lmog'liq havasdur jonima,
Kimga, vahkim, bo'lmag'ay mundoq shakarxob orzu?!
Ittim og'zin istabon men, yo'q tamannolig'ni voy
Kim, adam yo'lida gum qildi bu noyob orzu.
Ko'rdim um ul but qoshlari, kofirmen, ar islomi bor,
Qa'ba ahli qilmasa bu nav' mehrob orzu.
Faqr ko'yining qora sholi bila gulxan kulin
Topqali, billahki, qilman kishu sinjob orzu.
Gar Navoiy tarki ishq etti havas o'lturmakim,
Chin emastur aylamish bu ishni o'ynab orzu,

* * *

Belingu zulfung xayolin sharh etarmen mo'-bamo',
Tashnadurmen la'linga to bordurur jonimda su.
Orzu aylar labing ollinda jon bermakni Xizr,
Xizr suyidin o'lug umr aylagandek orzu.
Sharbati la'ling qo'yub no'sh aylagan hayvon suyi
Bo'lg'ay andoqkim, qo'yub hayvon suyini ichkay og'u.
Sunbulungni qilg'ali oshufta yo'l topmas nasim,
Baski atrofidadur shaydo ko'ngullardin g'ulu.
Terlagan yuz qatrasidinkim, yuzum qonin yudung,
Vah, ne deykim, ishq aro toptim ne yanglig' obro'.
Ko'nglaking lavnidin o'ldum, atridin toptim hayot,
Qaysi gul barginda bor erkin bu yanglig' rangu bo'.
Ey Navoiy, yor sarvaqtingg'a yetmak istasang,
Ohu ashkingdin supur vaqting harimin, balki yu.

* * *

Bulbuli ruhum qilur bog'i visolin orzu,
Suyu dona o'rnig'a ruxsoru xolin orzu.
Ham ko'ngul gulzorida gulbargi ruxsorin havas,
Ham nazar bo'stonida qaddi niholin orzu.
La'li serobin gar ettim orzu, vah, kimdurur
Ulki, qilmas chashmai hayvon zulolin orzu.
Men kimu topmoq va lekin bir yiroq ummid uchun,
Doim aylarmen visoli ehtimolin orzu.
Ishq aro ahvolim andoq sa'bdurkim, tunu kun,
Aylaram Majnun bila Farhod holin orzu.
Muntaqildur jon adam mulkiga baskim, bor aning
Qildi g'urbatdin vatanga intiqolin orzu.
Sham'i gulro'yum firoqinda qilurmen uchqali
Jismima bulbul parin, parvona bolin orzu.
Shoh dardu ishq agar qilsa havas, bor uylakim,
Soyil etkay saltanat johu jalolin orzu.
Ey Navoiy, go'yiyo ul yuz ko'zum ollindadur,
Baski aylarmen tamoshoye jamolin orzu.

* * *

Yor mustag'niyu muhlik g'ami hijron asru,

Ohkim, qolmisham o'z holima hayron asru.
Raxnalar soldi o'qung kasrati ko'nglum uyiga,
Ul yog'in ayladi bu kulbani vayron asru.
Ey rafiq, o'qini zaxmimdin agar chekting, lek
Yetadur jonima ko'nglumdagi paykon asru.
Shayx taklifi namoz etti, vale bilmaskim
Ishq tiyg'i yarasidin boradur qon asru.
Noz etib g'amza o'qin gar otar, ey jon, asra
Kim, otar g'amza o'qin noz ila jonon asru.
G'ussa jomiki bu davr ichra labolabdur, ani
Vahki, bot-bot tutadur soqiyi davron asru.
Ey Navoiy, dema iqboli baqo mushkil erur,
Foniy o'lg'ang'a erur ushbu ish oson asru.

* * *

Firoqing ichra ishim iztirobdur asru,
Tarahhum aylaki, holim xarobdur asru.
Ko'zumdin ashk tugandi, ko'nguldin o't o'chti,
G'amingda bu iki beobutobdur asru.
Firoqing o'tida ranjimg'a yo'q hisob, o'lma
Bilurga ranjaki, ul behisobdur asru.
Jamol davrida ushshoq ko'nglini asra
Ki, husn xaylig'a oyin shitobdur asru.
Birorta shiftai jonu ko'ngulga rahm ayla
Ki, bu xarobdur, ul bir yabobdur asru.
Angaki masjid aro yetmadi kushod, ne g'am,
Yetishsa maykadag'a fathi bobdur asru.
Navoiy andin erur g'ussa tufrog'i orast
Ki, ko'nglin olg'ali olijanobdur asru.

* * *

Sochti gerdin gul uza ul sarvi gulruksor su,
Kuymagim daf'ig'a qildi o't uza izhor su.
Yuzda xay tug'yonidin gar kulsa og'zi yo'q ajab,
G'unchag'a bo'lmas ochilmoq, ichmayin gulzor su.
Tiyg'i bot-bot zaxm urardin zor jismim qildi za'
Zamzam o'lsunkim, ko'p ichsa yetkurur ozor su.
Yor ayog'i tufrog'idin o'zga ko'rman doruye,
Ey muolij, ko'zlarimdinkim kelur bisyor su.
Mehrkim, ul chehra aksidur nedur, gar bo'lmamish
O'tlug'ohim shu'lasidin gunbadi davvor su.
G'am o'tidin, ey hakim, o'lmak tilarmen, jomima
Zahr qo'shsang qo'sh valekin qotmag'il zinhor su.
Xasta ko'nglum og'zi zaxmi paxtalig'paykonidin,
Bor aningdekkim, momuq birla ichar bemor su.
Shar'din ayru riyozatdin safo kasb aylagan,
Uyladurkim sof o'lur taskin bila murdor su.
To'rt yondin o'qi yo'l qilmish Navoiy ko'nglini,
Ishq savdosi uchun go'yo yasaptur chorsu.

* * *

Yuziga tushub erdi uyquda gesu,
Quyoshni yoshurgonda tun ne tong uyqu.
Yaram kasratidin ulus yig'lar, ammo
Kelur har birisiga holimg'a kulgu.
Iki ko'z jamolingdin ar bahra topti,
Ko'ngul yutti qonlar, budur qushqa qoru.
Yuzung o'trusida quyosh xush ko'runmas,
Quyoshqa aningdekki, oy bo'lsa o'tru.
Yuzung o'tin ohim yorutur erur, shukr
Ki, ul dam bila tiyra bo'lmas bu ko'zgu.
Manga may nashotin ko'rub qayg'urur shayx,
Nashot aylaram men ko'rub anda qayg'u.
Navoiyni ishq o'lturur, turguzur ham,
Zihi ishq ishi ne qnyomat erur bu.

* * *

G'amimnimu deyin yo beg'am elning mojarosinmu?
Ko'ngul holinmu yoxud ko'nglum olg'anning jafosinmu?
Qatiq ishqim balovu shiddatinmu aylayin taqrir,
Yo'q ersa benihoyat ishtiyogim ibtilosinmu?
Adadsiz dardu ranjim sa'b ekannimu qilayin sharh,
Sifatqa rost kelmas shavqum oshubi balosinmu?
Ko'ngulda vasl bog'i orzusinmu bayon aylay,
Bag'irda xori hijron no'gining muhlik yarosinmu?
Vafosiz yor beparvolig'iningmu so'zin aytay,
Manga javru jafu tiyg'in urub, elga vafosinmu?
Falak zulmi, ulus bedodi yo bir sarvi ra'noning
Mening holimni aylab behavo har yon havosinmu?
Navoiy, iltifot og'oz qildi yor, bilmankim,
Firoqidin shikoyatmu qilay, vasl iltimosinmu?

* * *

Jonda jonparvar so'zidurmu labi xandonimu,
Ruhum oromi deyinmu ani jonim jonimu?
Ko'nglum ichra nishlarkim, sanchilibdur anglaman,
Nishtari mujgonidurmu novaki paykonimu?
Ey ko'ngul, olam buzarda qay biri ortug'ekin
Nuh to'fonimu ashkim saylining tug'yonimu?
Jon olurda qaysining sa'b erkanin sharh aylayin,
Ishqining bedodimu, yo shiddati hijronimu?
Nesi ul gulning Eram gulzoridin ortug'emas,
Jilva aylar sarvimu, yo g'unchayi xandonimu?
Eyki, berding dahr sho'xig'a ko'ngul, qatling uchun
Ishvayi paydosimu yo'q, ofati pinhonimu?
Qatl qildilar Navoiyni valekin bilmadim,
Ko'nglin oldurmoqmu erdi, yo ko'ngul olg'animu?

* * *

Yuzunga oshufta qoshlar bo'lmasa oshiq nag'u,

Bo‘ldilar har qaysi bir devonai jo‘lida mo‘.
Bo‘lmasa devona, bas, ne vajhdin zanjir etib,
Kelturubtursen ayog‘i sari zulfi mushkbo‘.
Ul araqnok otashin ruxsoringa mayl ettilar,
Telbalar moyil bo‘lurlar, ko‘rsalar o‘t birla su.
Telba ermas, balki ikki hindui sohirdurur,
Bosh qo‘shib afsun uchun go‘yo qilurlar guftugo‘.
Yo tamosho qilg‘ali, yo sehr ta‘lim olg‘ali,
Zulfining hindulari har saridin qilmish g‘ulu.
Sho‘xlarning qoshlarig‘a, ey ko‘ngul, mayl etmakim,
Ofiyat ko‘yiga hojiblardur ikki ro‘baro‘.
Qoshig‘a tushkan girihlar birla ko‘nglung bog‘lamish,
Ey Navoiy, ishqini tark ayladim deb bo‘ldimu?

* * *

To tushta yuzin ko‘rdumu bo‘lmish manga kom uyqu,
Lekin g‘amidin bo‘lmish ko‘zumga harom uyqu.
Ko‘nglum ne uchun yetkach zulfungg‘a bo‘lur bexud,
Ma‘hud emas elga chun avvali shom uyqu.
El ko‘zlaridin ul ko‘z uyquni tamom olmish,
Bu ishtin ekin oxirkim, bo‘ldi tamom uyqu.
Yo tushta ko‘ray ani, yo g‘ayrni ko‘rmay deb,
Ko‘z ochmayin istarmen hajrinda mudom uyqu.
Bu marhalada solik ko‘z yumsa, qolur yo‘ldin,
Yo‘l ahli qachon aylar aylarda xarom uyqu.
Chun sayli sirishkimdin ko‘zning qorasi bormish,
Ne nav‘ tuta olg‘ay ul yerda maqom uyqu.
Uyqusi Navoiyning gar o‘chti, ajab ermas,
To dona sirishk o‘lmas, bo‘lmas anga rom uyqu.

* * *

Mehrida men xastaning har lahza holi o‘zgacha,
Lek ul badmehrning har dam xayoli o‘zgacha.
Gulbun o‘ldi past vard asru biyik, billahki, bor,
Sarvi gul ro‘yim qadining e‘tidoli o‘zgacha.
Bog‘ naxlining qadingdek boshida gul butmamish,
Husn bog‘ining bo‘lur ermish niholi o‘zgacha.
Har zamon la‘ling mayi yodi ko‘ngulni mast etar,
Ani har dam aylar ul fikri muholi o‘zgacha.
Ey musavvir, aylasang taqlid jonon suvratin,
Chekmagil jonkim erur aning misoli o‘zgacha.
Gar guli ra‘no qizil, sarig‘ ko‘runur vajhi bor,
Har dam aylar ani chehrang infioli o‘zgacha.
Taqvi ahlidek borib mug‘dayrida yo‘l topmaduq,
Soqiyo, may tutki bu qatla borali o‘zgacha,
Xonaqah ahlig‘a, ey zohid, meni o‘xshatmakim,
Zuhd eli bor o‘zgacha, rind louboli o‘zgacha.
Ikki dunyodin kechib yor istagan topmish visol,
Ey Navoiy, kelki yo‘qtur ehtimoli o‘zgacha.

* * *

Vahki, chamandin yana esti shamol o'zgacha,
Har dam o'lur atridin ko'ngluma hol o'zgacha.
Bulbulu qumri chekib lahnu navo o'zga nav',
Ko'rguzadur sarvu gul g'anju dalol o'zgacha.
Savsan o'lub sarbaland, g'uncha qilib no'shxand,
Elga alardin yetib daf'i malol o'zgacha.
Sunbuli purtob ham, lolai serob ham,
Dud ila o'tdin bo'lub shibhu misol o'zgacha.
Kirdi magar dilbarim, huri pariy paykarim,
Gulshan aro ko'nglida fikru xayol o'zgacha.
Bo'lsa manga dog'i yo'l, andaki aysh aylar ul,
Qilsam edi mast o'lub qolu maqol o'zgacha.
Umri abad topqamen, tutsa manga bir qadah,
Nash'aye maydin anga husnu jamol o'zgacha.
Dahrda yo'qtur karam, dahrning ahlida ham,
Qilmag'asen, ey ko'ngil, fikri muhol o'zgacha.
Zuhd, Navoiy sanga bermadi masjidda fayz,
Emdi kirib dayr aro, tarhni sol o'zgacha.

* * *

Hirotdin agar o't tushsa Sabzavorg'acha,
Bo'lay samandaru tortay o'zumnn yorg'acha.
Ko'ngul dog'i bu o't ichra yo'luqsa ham xushtur
Ki, bo'lsa hamrahim ul sarvi gul'uzorg'acha.
Junun aro yorishib gohu goh qichqirishib,
Yetishsak ikkimiz ul tundi shahsuvorg'acha.
Emas chu umr ishi ma'lum, har nechuk bo'lsa,
O'zumni yetkurayin yor o'lur diyorg'acha.
Ajal chu yetti aning ko'yi sari sudransam,
Fidosi jismi nazor o'lsa joni zorg'acha.
Chu ko'yi ichra mazoring'a bersalar tartib,
Qadamin qilsa gahe ranja, ul mazorg'acha.
Visol qaydayu men qayda, soqiyo may tut
Ki, mo'r sayri emas charxi zarnigorg'acha.
Erur bahor g'animat, may ichki, bilmassen
Ki, dahr bog'ida bo'lg'ung yana bahorgacha.
Navoiyo, g'amim o'lturdi, g'amzada may ber,
Yo'q ersa boshla meni yori g'amgusorg'acha.

* * *

O'zgalor bog'indadur navras niholim bu kecha,
Tongg'a tegru o'zgadur har lahza holim bu kecha,
Hajr dashtida yuz o'tluq vodiya har dam meni
O'zga vodiya g'asolur, vahkim, xayolim bu kecha.
So'rma ko'nglum holini, bedod ila o'lturgusi,
O'zin ul devonai bee'tidolim bu kecha.
Barcha bir-birdin sovrurmoq biymidur, nekim o'tar,
Anjumu aflok birla qiylu qolim bu kecha.

Yuz quyosh qilsa tulu', ermas yorug'luq yetkudek,
Andoq etmish tiyra olamni malolim bu kecha.
Buylakim, har dam urarmen jong'a yuz tig'i halok,
Tongg'acha, vah, to qayon yetkay maolim bu kecha.
Ey ajal, jonim fidong o'lsunki, botroq et xalos.
Chun ko'runmaydur tirilmak ehtimolim bu kecha.
To qiyomat subh toli' bo'lmasun emdiki, bor
Hashr subhi sari mayli intiqolim bu kecha.
Ey Navoiy, har ne zulmikim qilib erdi xayol,
Barchani jonimg'a qildi charxi zolim bu kecha.

* * *

Uyquni ohim yeli ko'zdin uchurdi bu kecha,
Aqlu his avroqu ajzosin sovurdi bu kecha.
Anjam ermas, charx zulmin holima anglab qazo,
Tiyra ruxsoring'a ming qatla to'kurdi bu kecha.
Hajrdin tufrog' bo'ldum, go'yiyo ashkim suyi
Boshima charxi ko'han toqin yemurdi bu kecha.
Zulm toshi yog'durub, hijron qilichi indurub,
Ne balolar ishq boshimg'a keturdi bu kecha.
Zaxm ko'ptin men o'lum holida o'lgan sog'inib,
It yalab qonim, so'ngaklarni ko'murdi bu kecha.
Subh toli' bo'lmadi, garchi ul oydin ayru hajr,
Boshima ming qatla gardunni uyurdi bu kecha.
Charx men sargashta yoshidin xijil bo'ldiki, ko'p
Anjumi ashkim shihoboso yugurdi bu kecha.
Tiyra andindurki, oy, kun sham'in ohim sarsari
Charx fonusi aro bir-bir o'churdi bu kecha.
Ey Navoiy, o'lmakim anglab ul oying ko'yida,
Itlari bir dam ulub, bir lahza hurdi bu kecha.

* * *

Pardag'a kirgan kebi xurshidi raxshon har kecha,
Azmi xilvat aylar ul sham'i shabiston har kecha.
Ul kulub ahbob birla subhdek, men sham'vor
O'rtanib ko'nglum to'karmen durri g'alton har kecha.
Bir quyosh hijronida uryon tanim gardun kebi
Mehr o'tidin ko'rguzur ming dog'i pinhon har kecha.
Gah-gah, ey maxmuri xobolud, so'r ul xastani
Kim, yetar og'zig'a la'ling yodidin jon har kecha.
Nosihon, ne nav'pinhon toat aylakim, olur
Dinu donish naqdini bir nomusulmon har kecha.
Bir kecha so'rg'il meni andin burunkim, so'rg'asen,
Qani ul bedilki, aylar erdi afg'on har kecha.
Chek, Navoiy, nola, ko'z may bersunu bag'rim kabob,
Chun bo'lur ul oy xayoli bizga mehmon har kecha.

* * *

Yuzi ollida gul, nazzora qildim, xo'b emas ancha,
Qadi qoshig'a boqtim, sarvg'a marg'ub emas ancha.

Habibim ishqida devona bo'lg'anda, pariy dog'i
Ko'zumga jilva qildi, borlar mahbub emas ancha.
Bo'lubmen yorg'a tolib va lekin hurg'a zo'hid,
Muni men istamasmenkim, manga matlub emas ancha.
Iti o'ltursa ham, ko'prak sog'inurmen raqibidin,
Nedinkim, xotirimdin bu pariy maslub emas ancha.
May ichsam behisob, eskarmayin kavsar suyin, yo'q ayb,
Fano kasbida bu ollimda chun mahsub emas ancha.
Junun ko'nglumga Majnundin erur g'olibroq, ey oqil,
Taaqqul aylasang savdog'a bu mag'lub emas ancha.
Agar zuhdi riyoiy ahlidin kufr ahlini ko'proq
Sog'insam ayb emaskim, bu manga ma'yub emas ancha.
Ko'zum ashkini yo'q, lekin qurutmoq bahrni mumkin
Ki, xilqat vajhidin tab'i munung martub emas ancha.
Navoiyg'a keraktur yor, gul bulbulg'a bo'lsunkim,
Yuzi ollida gul, nazzora qildim, xo'b emas ancha.

* * *

Sarvu gul husn ichra yo'q ul sarvi gulruksorcha.
Uylakim, qumriyu bulbul nolada men zorcha.
Ul bahori husn uchun har sayl ranginkim, bulut
Zohir etti, yo'q edi bu didai xunborcha
Garchi davron xoridin gul yafrog'idur yuz teshuk,
Hajr neshidin emas bu xotiri afgorcha.
Zulfining har tori bir mo'minni chun kofir qilur
Desa bo'lg'ay ani din ahlig'a ming zunnorcha.
Ko'yini ul hurnnng selobi ashkim kasrati
Aylamish jannatu tajri tahtuhol-anhorcha.
Abri rahmat soyai sihhat boshimg'a solmag'ay,
Ul quyosh ko'yi qirog'inda buzug' devorcha.
Bu ko'han dayr ichra bir dam qilg'ali daf'i xumor,
Amni manzil topsa, bo'lmas kulbai xammorcha.
Olam ahlig'a vafo aylab, jafu ko'rgan erur,
Yuz tuman ming zor emas, ammo biri men zorcha.
Chun Navoiy ko'nglini snndurdung, endi topmag'i
Mumkin ermas, itti chun har yon tushub bir porcha.

* * *

Gar quyoshtin qadrim ortug'roqdurur shoh ollida,
Zarradin yuz qatla o'ksukrakmen ul moh ollida.
Yenida oy ollida xurshid erur har kimsakim,
Goh bo'lsa dilbarining yonida, goh ollida.
Ko'z yumub ochquncha garchi ko'nglum olib o'rtadi,
Vah, netib asray ko'ngulni buyla dilxoh ollida.
Oy falak xirgohida andin chekar yuzga sahob,
Kim ocha olmas yuzin ul mohi xirgoh ollida.
Husn shohi boyu men munlug' gadolig' qilmasam,
Kimni topib aylagaymen shayalilloh ollida.
Ulki, vahdat sharhin aylar, sirridin ogoh emas,

*Gar fano kasb etmagan bo'lsa bir ogoh ollida.
Ishq iqboli Navoiyg'a ekandur sarnavisht,
Ko'rmay o'lmas ulki, mehnat bo'lsa yo joh ollida.*

* * *

*Ul so'yulg'an bargi gul chog'liq yuzung bo'stonida,
Bir qizil gul bargi butmish go'yi oq gul yonida.
Yo'qsa oyning yonida Bahrom bo'lmish jilvagar,
Jilvasi Bahromning, ne tong, qamar davronida.
Yo'qsa bir tirnog'ing o'lmishdur xinodin la'lgun,
Oyati keldi yadi bayzo chu ilging shonida.
Yo'qsa nomam safhasin bir qatra qon etti nnshon,
Qon yoshim mahzun ko'ngul dardin sanga yozg'onida.
Yo'qsa ul yuz ko'zgusi bir qatra terdin tutti rang,
Chun quyosh tobi ayon bo'ldi sipehr ayvonida.
Safhai jonimg'a, ey soqiy, tomiz bir qatra may
Kim, o'zin topting, ko'ngul ne hol esa jononida.
Orazi ul sho'x chobukning so'yulg'an vajhidin,
Yuz ming andoq zaxmdur miskin Navoiy jonida.*

* * *

*Ko'nglum itti zor husni onining tug'yonida,
Ayladi oshiq meni husnu malohat onida.
Yuz tuman taqvo sipohin raxshi aylar poymol,
Mast aylar chog'da javlon xo'bluq maydonida.
Qasri davlat ichra eldin jon olurning ne g'ami,
Xastadinkim jon talashqay za'fdin vayronida.
Necha ul oy itlari bor ersa sondin tashqari,
Men kimu bo'lmoq aning ko'yida itlar sonida.
Vah, ne kofir erkin ulkim, zulfining zunnoridin
Soldi yuz ming uqda taqvo ahlining imonida.
Ey xush ulkim, garchi tunlar yoni yerga yetmadi,
Ko'rdi o'z sham'i shabistonini bir tun yonida.
To Navoiy telbarabtur sensiz, ey gulrux pariy,
Bir tikan har tuk soyu ko'rgil tani uryonida.*

* * *

*Ey niholi qomating sarsabz jon bo'stonida,
Jilvasidin vola o'lmoq sarvu to'bi shonida.
Qoshlaringdur go'yi ikki hinduiy otashparast,
Mayl qilg'on sajdag'a o'tluq uzoring yonida.
O'lsam olmang ul parivash toshlarinkim tutti yer
Kim, erur jonlar bu majnunning tani uryonida.
Qolqig'ay har sari gardun bir mujavvaf go'ydek,
Hajr shomi tushsa ashkim saylining tug'yonida.
La'li hajrinda bag'ir pargolasidur istasang,
Ko'z yoshimning la'lgun har qatra tomg'an qonida.
Chun falak davronig'a yo'q e'timode, ey quyosh,
Mehr ko'rguzmakni xo'y et ho'bliq davronida.
Bazl ilgin yuqori soyil qo'lin ko'rgil quyi,*

*Teng bo'lurmu termaku sochmak xirad mezonida.
Shomi hajr ermas hamonokim, chu zolimdur sipehr,
Tushti mazlum ohi aning kulbai ehzonida.
Ul Masih anfosqa yoqmas Navoiy, ne osig',
Nag'mai Dovud agar zohir qilur afg'onida.*

* * *

*Nildin har bir alif ul mahjabin ruxsorida,
Bir niholi sarv erur go'yo Eram gulzorida.
Ishq sultoni siyosat ayladi ushshoqni,
Xalq jismidur, somon ermas balo devorida.
Toza dog'edur fig'onim o'tidin bo'ynumdag'i
Har mudavvar shakl shingarfiy junun tumorida.
Tavqlar bo'lmish jaliy tortarg'a imon ahlini
Halqalar zanjiri zulfung rishtasi zunnorida.
Telbalik tog'i tanimdur, bosh uza jo'lida soch
Har biri bir notavon Majnun junun ko'hsorida.
Tushsa yuz dastor boshdin, bosh egindin, vah, ne tong
Kim, erur gulrang may boshida, gul dastorida.
Ey Navoiy, zor jisming nola qilmas za'fdin
Uylakim, sust o'lsa, un bo'lmas mug'anniy torida.*

* * *

*Kecha el osudadur, ko'nglum birav qayg'usida,
Ulki, men qayg'usida, osuda noz uyqusida.
O'turub tun, subh tirguzmak meni zohirdurur,
Shomning giryonlig'iyu subhning kulgusida.
Ohkim, bu shomi hijronimg'a yo'q subhi visol,
Garchi yo'q shomeki, yo'q subhi aning o'trusida.
Uyquda orom yo'q tun-kunki, aksin topmadim,
Tun qamar mir'otida, kunduz quyosh ko'zqusida.
Mehr yog'dusida zarra bo'lmag'andek oshkor,
Yuz tuman ming mehr pinhondur yuzung yog'dusida.
Kimsa chun o'tkanga yetmas, holni tut mug'tanam,
Umrni o'tkarma, o'tkan hayf ila afsusda.
Na'l kesmaydur Navoiy qullug'idindur nishon,
Ishq aynidur alomat yorning belgusida.*

* * *

*Yor aksi chunki aylar jilva may ko'zqusida,
May icharmenkim, yuzi bo'lg'ay yuzum o'trusida.
Ul sabohat birlakim, kuldung, manga mehr o'ldi fahm,
Mehr fahm o'lmoq tong ermas subhning kulgusida.
Uylakim, xayli hubob ichra tushar xas, bormen
Ashk aro sargashta ul sultoni husn urdusida.
Urdu olam buzg'ali bir-birga kirpik saflarin,
Fitnalar bedor qilmoq ko'r ul oy uyqusida.
Ne xato qilg'ay ko'ngullarga ko'zung mujgon o'qin,
Har qayon chun boqsa, saydedur aning qobusida.
Navbahori dahrg'a qo'ymang ko'ngulkim, yo'q vafu*

Ne guli bo‘stonida, ne lolai xudro‘sida.
Shohlar pobo‘sing etkandin, Navoiy, yaxshiroq
Kim, boshingni xokirah etsang aning pobo‘sida.

* * *

Topib hayoti zuloli xating qorasinda,
Yozildi oyati rahmat yuzung safosinda.
Iki labing yopishurlar, gar obi hayvondin
Rutubat o‘lmasa ul ikkining orasinda.
Ne nutq ila ne ado topti ruhbaxsh labing
Ki, ruhi notiqqa ojizdurur adosinda.
Firoq biymi durur choklik ko‘ngulda ne tong,
Gar o‘lsa ulki qilich zaxmidur yarosinda.
Ko‘zung otib manga novak xato qilur amdo,
Tirikligimga xatodur aning xatosinda.
Dedimki, umr vafo qilsa dahr ham qilg‘ay,
Valek bahsdur ul ikkining vafosinda.
Navo ming aylasa bulbul Navoiy ortuq emish
Ki, munglar o‘ldi adadsiz munung navosinda.

* * *

Tushta ko‘rdum yorni xandon raqibin o‘truda,
Rashkdin har lahza tish qirchillaturmen uyquda.
Ul pariy vasli aro yodimg‘a kirsas furqati,
Telbalar yanglig‘ to‘karmen ashk ayni kulguda.
Ko‘zgu jannat ravzanidurkim, tamosho qilg‘ali
Hur kelmish go‘yiyo, aksing emastur ko‘zguda.
Yulduz itkandek quyosh yog‘dusida, itti quyosh
Orazing xurshidi chun qildi tulu‘ ul yog‘duda.
Soqiyo, bir jur‘a tut, shoyadki yuzlangay nashot,
Necha bo‘lg‘ay hajrdin ozurda ko‘nglum qayg‘uda.
O‘zhlukumni ashk eltib, o‘zdin andoq yotmen
Kim, o‘zumni tonimon, aksimni ham ko‘rsam suda.
Chun Navoiy yor sari yuzlanur, qayg‘u qolur,
Soya qolg‘andek keyin, xurshid bo‘lg‘ach o‘truda.

* * *

Ko‘nglakim qon ila har dog‘ki bo‘lmish toza,
Toza dog‘im bila qonidin erur andoza.
Hajrdin kuymish edim, yana deding hajr so‘zin,
Eski dog‘imni yangi dog‘ ila qilding toza.
Derki, ishqimni yoshur, vah, netibon yoshurayin,
Emdikim tutti bari dahrni bu ovoza.
La‘li avsofini gul barglari uzra yozay,
Aylayin hifzig‘a jon rishtasidin sheroza.
Zeb uchun yuzunga gul bargi emastur hojat,
Hojat ul nav‘iki, gul bargiga ermas g‘oza.
Oqibat qabr eshiksiz uyiga chun kirgung,
Emdi giryu senga ne sud, ochuq darvoza.
Ul pariy suvratini cheksa Navoiy, ne ajab,

Qalami topsa maloyik yungidin parg'ozu.

* * *

*Rangsiz xoling erur ul orazi diljo' uza,
Zang ul yanglig'ki ko'rguzgay asar ko'zgu uza,
Nash'a yoquti mufarrihdin gar ermas dam-badam,
Durji la'lingda nedin kulgudurur kulgu uza.
Xozini hikmat magarkim xol birla qildi muhr,
La'ldin chun soldi qufl ul huqqaliq inju uza.
Qoshi yosin qurg'ali el qasdig'a bo'lmish kerish,
Fitnalig' chinkim tushar ul nargisi jodu uza.
Anbarin zulfung maloyik shahparidin soyadur
Kim, ayon bo'ldi tajalli aqshomi yog'du uza.
Soqiyo, ishrat mayin bunyod ila sog'arg'a quy,
Ne uchunkim, dahr bunyodin ko'rarmen su uza.
Ko'yi tufrog'ida qon yutsa Navoiy, yaxshiroq
Bodai kavsar chekardin ravzai minu uza.*

* * *

*Kuydi ko'nglumkim, nedin manzil emas jononag'a
Tushti o't ganj orzusidin bizing vayronag'a.
Ul pariy usruk ko'zin istab biyobon tutmisham
Kim, kiyik birla mudom ulfat bo'lur devonag'a.
Keldimu ko'rdum yuzin qayturmen emdi o'rtanib,
Sham'ni ko'rgan nafas yonmoq kerak parvonag'a.
To manga begona bo'ldung ko'nglum o'ldi shodkim,
Oshnodin ulfating ko'prakdurur begonag'a.
Charxdin yig'larsen, ey ko'z, bilki bo'lmish yetkudek
Sayli ashkingdin xalal bu ertagi g'amxonag'a.
Eyki, istarsen berib jon, vasl topqanlar so'zin,
Safhag'a o't sol qachon yetsang bizing afsonag'a.
Ey Navoiy, necha bag'ring su bo'lub to'kkung sirishk,
Toyiri davlat chu boqmas bo'yla obu donag'a.*

* * *

*Ne haddim yozmoq bitik ul mehri olamtobg'a,
Chun yoza olmon jafosin zarraye ahbobg'a.
Nomasig'a rishta chirmabkim yubordim rashkdin,
Tori jismim rishta yanglig' tushti pechu tobg'a.
Bordi qosid, bo'ldi shomu kelmadi andin javob,
Tongg'acha to nelar o'tkay diydai bexobg'a.
Kim o'qug'ay noma dog'i kelsa chun ko'z bahridin,
Men tushubmen nomaning pechi kebi girdobg'a.
Kimki istar nomaye sabru salomat boqmasun
Xo'blar xolu xatdin nuqtau a'robg'a.
Boda mavjining xututidin ko'zum topti jilo,
Soqiyo, jon ham erur moyil bu la'li nobg'a.
Jonda yoshurg'um alifdek, ey Navoiy, nomasin,
Shoyad andin za'f daf o'lg'ay tani betobg'a.*

* * *

*Ishq ko'p soldi meni dardu baliyat chohig'a,
Vahki, emdi sudratur hijron siyosatgohig'a.
Ey xush ulkim, aylay olg'ay o'tururda dardi ishq,
Bir tazallum shohig'a yo bir vasiyat mohig'a.
Ul quyosh har yonki borsa, soya hamrohi aning,
Soyadek behol o'lurmen rashkdin hamrohig'a.
Qo'rqaramkim, yetmagay holimg'a may nisyonidin,
Nechakim, bor e'timodim xotiri ogohig'a.
Yo rab, u bedilki, bir dilxoh aning matlubidur,
Ani ham yetkur meni bedil kebi dilxohig'a.
Uyladurkim, sotibon Yusufni olg'ay siymqalb,
Kimki matlubnn qo'yub, mayl etsa dunyo johig'a.
Bir bihishtiy hur hajridin tamug'ning dudidur,
Boqsang o'tlug' ko'nglidin chiqqan Navoiy ohig'a.*

* * *

*Ul uchug' ermas qabarg'an la'li ruhafzosig'a,
Shishada hayvon yeuyi solmish ulus ehyosig'a.
Ne uchun sham' ollida sargashtadur parvona, gar
Sadqa qilmas o'zni aning qomati ra'nosig'a.
Oncha ul oy ko'z qarortibtur mening qonimg'akim,.
Surma chekmak hojat ermas nargisi shahlosig'a.
Boqmas istig'nodin elga, vah, ne erkim ishqidin,
Yuz tuman xayli balo har dam ko'ngul yag'mosig'a.
Topmasa la'li mayig'a bodapaymolig' ko'ngul,
Xushturur nazzora ham la'li qadahpaymosig'a.
Husn aro mag'lub anga Shirinu Laylo uylakim,
Ishq aro Farhodu Majnun ham aning shaydosig'a
Ohu vovaylodin o'ldum, ohu vovaylo agar
Boqmasa ul sho'x ko'nglum ohu vovaylosig'a.
So'fi ibn-ul vaqtdur gar istasang osudalig',
Ey ko'ngul, ko'p iltifot etma zamon abnosig'a.
Bog'ladim zunnor, ammo qilmadim ma'lumkim,
Iso aylar iqtido bu dayrning tarsosig'a.
Gar Navoiy o'ldi ishqig'idin zinhorkim,
Qo'yg'asiz tufroqqa yuz holin debon mirzosig'a.
Ulki to'qqiz charx ayvoni o'zun ko'p ko'rdi past,
Chun nazar soldi biyik dargohining kiryosig'a.*

* * *

*Yo'lunda tufrog' o'ldum, ey sabo, o'tsang g'uboring'a,
Quyuncha bo'l dog'i eltib sadqa qilg'il guluzoring'a.
Gar o'lsam ul malak siymo pariya hajrinda, aylang'ay
Pariya birla malak parvonadek sham'i mazoring'a.
Firoqi tiyr boroninki, chektim qushg'a o'xshatqay
Ki, yulmishlar yungin boqqan kishi jismi figoring'a.
Quyosh yanglig' yuzung hajrinda ermas yorumoq mumkin,
Gar o'lsa yuz quyosh toli' qorarg'an ro'zgoring'a.*

Yigitlar ishqini gar ixtiyor etmay desam, qo'yimas
Yigitlik birla oshiq shevalik o'z ixtiyorim'ga.
Junun vodiysida qolur sabo yuz dashti po'yamdin,
Anga yetmon, ne ildam sayr ekin chobuksuvorim'ga.
Seni, ey mug'bacha, mahrumluqdin asrasun tengri,
Agar bir jomi may birla iloj etsang xumorim'ga.
Fano mayxonasining mayfurushig'ga fido jonim
Ki, may ehson qilur holatda boqmas yo'qu borim'ga.
Vafo o'tig'ga men kuydum vale topqay Navoiydek
Muhabbat rishtasi boqqan kishi har bir sharorim'ga.

* * *

Yoqodek qurb agar topmon sening siymin saqoqingg'ga,
Etakdek ham yomon ermas tusha olsam ayoqingg'ga.
Chuchukluktinmu yo kuydurganidinmu qabarmishtur,
Labim to yetti la'li otashin yanglig' dudoqingg'ga.
Ko'ngul mujgoning uzra kirpigimda qatra qondektur,
Bu yanglig' dashna yebtur to asir o'lmish firoqingg'ga.
Banogo'shingni o'pmak komu, vahkim, xalq biymidin,
De olmon oshkoro, gar desang aytay quloqingg'ga.
Labing o'pmakka haddim yo'q vale lutf aylasang oncha
Ki, munlug' ko'zlarimni surtsam qoshu qaboqingg'ga.
Sanga yondoshmoq istab qomatim yo, ohim o'q bo'ldi,
Hasaddin bir taraf qurboninga, bir yon sadoqingg'ga.
Ajab ermas agar, ey mug'bacha, maydin ko'tarman bosh,
O'lubmen, tashna labning boshi bir yetmish ayoqingg'ga.
Junundin tog'u sahro ichra ayb etma fig'onimni,
Budur ish, ey pariy, tokim tushubturmen suroqingg'ga.
Navoiy ko'ngli qonin to'kkali asrabsen, ey qotil,
Umidim yo'q edi ko'nglumni muncha asramoqingg'ga.

* * *

Ko'yida yig'lar edim men zor har bemorg'ga,
Emdi yig'larlar bari bemorlar men zorg'ga.
Hajri bepoyon yo'lin qat' aylamak dushvor erur,
Za'fdin menkim yururmen qo'l tayab devorg'ga.
Telba ko'nglumning qushidin qonu yuzdin za'faron,
Qilsalar daf'i jununum basdurur tumorg'ga.
Ishq paydovu nihon o'lturdi, lekin yo'qturur
Zahra bu holimni ham ixfog'ga, ham izhorg'ga.
Zulfida men foniyu tasbih ila mag'rur shayx,
Subha torin bas, ne yanglig' o'xshatay zunnorg'ga.
Yo'q ajab o'lsam dag'i kavsar suyi bo'lg'ay nasib
Naz' vaqti solsam o'zni kulbaya xammorg'ga.
Zor o'lub miskin Navoiy nechakim chekti fig'on,
Qilmadi ul oy tarahhum bu fig'onu zorg'ga.

* * *

Surati devordek hayronmen ul ruxsorg'ga,
Yo'qsa g'amzang o'qlari tikmish meni devorg'ga.

Zor jismimda bo'g'unlar mehnatimning sonidur
Kim, sanab, har yerda tugdum bir tugun har torg'a.
Tori zulfung ichrakim, ashkim to'kar kofir ko'zing,
Mehrai tasbih tortar rishtai zunnorga.
Bir-iki kun zor ko'nglumdin firoqingni ketar,
Zahrkim, bermish bu kunluk tonglaliq bemorg'a.
Zaxmi ko'pluktin ko'ngul sirrini fahm etmak bo'lur
Kim taammul birla boqsa bu tani afgorg'a.
Gar desang sargashtalik ko'rmay yo'lungnn tuz yuru,
Gar inonmaysen, nazar qil charxi kajraftorg'a.
Ey Navoiy, gar desang hijron xumorin daf' etay,
Jahd etib, solg'il o'zungni kulbai xammorg'a.

* * *

Qo'ydi usruk yuzni bu xoki tani bemorg'a,
Sham' yanglig'ki tayamishlar ani devorg'a.
Anjum o'lsa mehr uza, oncha ko'runmas lutf aro
Kim, gahi ter qatrasi ul mehrvash ruxsorg'a.
Ul ko'z ermaskim, chekilmishdur uchi zulfung sari,
Kofiredur, olg'ali mayl aylamish zunnorg'a.
Qildi olamni guliston, ulki gulgun raxsh uza,
Chiqti gulgun to'n kiyib, gul sanchibon dastorg'a.
Dahr tufroqig'a mehnat sabzasi bosh chekti boq,
Har taraf paykon uchi chiqqan tani afgorg'a.
Husni davroni o'tar barham bo'lur, ey sarvi noz,
Zor ko'nglumni ko'rub, mayl etmasang ozorg'a.
Istadi foius aro surat kebi sargashtalik,
Elga ulkim, davr berdi gunbadi davvorg'a.
Yor yo'q olamdakim, bir yor sirrin asrag'ay,
Bas ajab sirredururkim, el degay ag'yorg'a.
Ey Navoiy, xonaqahda ko'rmading juz dardi sar,
Ani daf' aylarga yuzlan kulbai xammorg'a.

* * *

Chunki moyildur ko'ngul ag'yor sari yorg'a,
Sadqa jonim yorning ko'ngli uchun ag'yorg'a.
Istaram ag'yor ayog'in o'pkamen, balkim ko'zin
Kim, borib ko'yiga yetmish davlati diydorg'a.
Chun yetar atri dimog'img'a, kirar jismimg'a ruh,
Har nasimikim, esa ul sarvi gulruxsorg'a.
Har biriga jonni dermen sadqa aylay jilvada,
Yuz tuman jon sadqa bo'lsun ul qadu raftorg'a.
Naqdi jonu xirmanani umrumni sarf ettim, valek
Ul sanam qoni' emas bu mablag'u miqdorg'a.
Xalqdin yuz dasht yo'l tutsun qiroq ul zorkim,
Derki o'zin solmayin har lahza ming ozorg'a.
Xilvatingda chun kushode topmadim, ma'zur tut,
Bo'lsam, ey shayx, emdi azm kulbai xammorg'a.
Ey Navoiy, besarupolig' chu qilding ixtiyor,

Kir fano ko'yiga, boqma kafsh ila dastorg'a.

* * *

*Yo'q ilojim gar meni bir javr ila yod etmasa,
Vah, ne bo'lg'ay elni ham yuz lutf ila shod etmasa.
Ishq aro, eykim, deding, har lahza faryod etma, voy,
O't tutashqan chog' bo'lurmu kimsa faryod etmasa?!
Nosih, yozg'urmakim zor o'lmag'ay ko'nglum qushi,
Tengri ul orazni gul, ul qadni shamshod etmasa.
Xo'blarg'a chun vafo yo'q, avlo uldurkim, ko'ngul
O'zni ul qattig' ko'ngulluglarga mu'tod etmasa.
Yaxshi ochilmish bahoring gullari, ey bog'bon,
G'am xazoni xushtur avroqini barbod etmasa.
Va'dayi vasl etti, olib jon xo'yig'a yo'q e'timod,
Yaxshiroqdur gar bu savdo ichra miy'od etmasa.
Men vafoda o'ldum, ammo ul jafoda xo'b erur,
Bevafolig' shevasin bu jonib isnod etmasa.
Boshni qutqarg'ay pariylar toshidin har telbakim,
Yorlig' rasmida mayli odamiyzod etmasa.
Dilbar bedodidin aylar Navoiy shikva, lek
Jong'a bedod aylar ul bir lahza bedod etmasa.*

* * *

*Ko'ngulni xayli g'aming qildi yo'l ubur bila,
Nechukki mo'r safi yo'l yasar murur bila.
Gar uchmaq itti sening ko'yung ollida, ey hur,
Anga ne nav' ko'rungay o'kush qusur bila.
Quyosh qoshida erur zarradek base maxfiy,
Yuzung qoshida quyosh g'oyati zuhur bila.
Huzuri toat etar shayx vasf, vah, netayin,
Xayoli qo'y masa toat aro huzur bila.
Shabobu ishqu bahoru firoqdur, ey shayx,
Bo'lurmu zuhd ila tavba bu nav' umur bila.
Yo'lida men kebi yuz xasta o'lsa, qayda g'ami,
Samandi husnki javlon berur g'urur bila.
Bo'lay rafiq junun dashtidayu hush ilakim,
Vafosiz eldin o'lubmen, base, nufur bila.
O'zungni asrama bir lahza mutribu maysiz,
Desang bu g'amkada ichra bo'lay surur bila.
Navoiy, istama nazmingda rabtu jam'iyat
Ki, ko'nglung o'ldi zamondin o'kush futur bila.*

* * *

*Bir qadah may ichmadim sarvi gulandomim bila,
Bir nafas evrilmadi davron mening komim bila.
Har mayekim onsiz ichtim topg'ali g'amdin amon,
Zahri g'am go'yo ezilmish erdi ul jomim bila.
Tunga yetmas kunni o'tkardim o'lub hijronida,
Kunga yetkaymenmu, vah, bu subhi yo'q shomim bila.
Qayda bo'lsin muztarib ko'nglunga orom, ey rafiq,*

*Tutmadim orom chun bir dam diloromim bila.
Ey sabo, ul gulga muhlik furqatim payg'omin ayt,
Balki jon naqdin anga yetkur bu payg'omim bila.
Ko'nglum ichra but g'ami, kufr ichra o'lsam yaxshiroq,
Ahli din ollinda borg'uncha bu islomim bila.
Ey Navoiy, o'lsam armon eltkimdur, ichmayin
Bir sabuhi guluzori boda oshomim bila.*

* * *

*Gar sabodek hamdam erman sarvi ozoding bila,
Bormen, ey gul, qaydakim bo'lsam, sening yoding bila,
Range yo'qtur chun qizil guldin sanga, ey andalib,
El qulog'in asru ko'p yolqitma faryoding bila.
Eyki dersen, ko'zlarim ko'nglungni ne nav' etti sayd,
Bir kabutar netsun oxir ikki sayyoding bila.
Masjid ichra butparast o'lmoq necha, ey piri ishq,
Din uchun kirdim fano dayrig'a irshoding bila.
Sehr erur, ey ishqkim, ko'nglum bila paykonidin,
Xirqayi jism ichra o'tu suni asroding bila.
Gar itobe zohir etsang o'zgalarning ko'nghin ol,
Negakim men xo'y etibmen zulmu bedoding bila.
Ey Navoiy, telbalik tark etkasen ko'rgach visol
Hur siyratlik, malak xo'luq pariyzoding bila.*

* * *

*Ko'nglum og'zingning xayolidinki to'lmish g'am bila,
Naqd uza mumedururkim, naqsh erur xotam bila.
G'am tuni anjumni ohim o'qlari zaxmig'a charx
Ul momuqlar bilki, qo'ymishdur yasab marham bila.
Yig'lama, ey ko'zki, bormas zulm naqshi ko'nghidin,
Toshda qozg'on xat ne imkonkim buzulg'ay nam bila.
Ul alifdurkim ayondur bir tarafdin shamrasi,
Qaddi bir yondin osilg'on mushkbo' parcham bila.
Shayxi g'ofil ko'nghin etti zaraq ohidin qora
Tifldekkim, ko'zguni qilg'ay mukaddar dam bila.
Ohkim, ovora bo'ldum ayta olmay shammaye,
Yoshurun ko'nghumdagi dardimni bir hamdam bila.
Ey Navoiy, gar desangkim benavolig' ko'rmayin,
Oshnolig' qilmag'il jinsi baniy odam bila.*

* * *

*Yor har bazm ichra, men xorij mushavvashlig' bila,
Vahki doxil ham bo'la olman sabukashlig' bila.
Kirmayin bazmida topsam itlari xaylig'a yo'l,
Shod o'lay naylay ish ochilmas mushavvashlig' bila.
Jonni xushlug' birla ul kofirg'a berdim, negakim,
Ul xud olur, qolsa ish olmaqqa noxushlig' bila.
Ey fusungar, qo'p, magar ul vasldin qilg'ay iloj
Kim, meni devona aylaptur pariyvashlig' bila.
Kim falakning shashdaridin emin o'lg'ay buylakim,*

*Eltadur jon naqdini, lekin bori g'ashlig' bila.
Der esangkim soya yanglig' bo'lmayin tufroqqa past,
Ul quyoshqa boqmag'il, ey sarv, sarkashlig' bila.
Ey Navoiy, shayxqa shayton gar afsor urmadi,
Bas nega doim qilur hazl ul uzun fashlig' bila.*

* * *

*Ilgin ul gulrang etibdur lola yafrog'i bila,
Kaflarin bargi bila, tirnog'larin dog'i bila.
Rishtayi zulfi xayolidin havo qilg'an ko'ngul
Bir qushedurkim, qochibdur go'yiyo bog'i bila.
Reshlar ko'ksumda ko'r, Farhod bahsin qo'ykim, ul
Qazmadi mendek balo tog'ini tirnog'i bila.
Sham' hamdardimdurur hijron tunikim men kebi
Hajr o'tida qovrulur ul dag'i o'z yog'i bila.
Otashin la'ling shahidi qabridin gulgun g'ubor
Kim, qo'por, o'tdur, emas qon rangi tufrog'i bila.
Bemahal gulbong ila yolqitma bulbul elnikim,
Dahr bog'i gullari xushtur, vale chog'i bila.
Lola ermas, urdi o't gulshang'a bir gul hajridin,
O'rtanib har dam Navoiy nola qilmog'i bila.*

* * *

*Ko'ngul qushidur aning zulfi tobdori bila,
Chibinki, bog'lig' erur ankabut tori bila.
Sipand ofat emas, lolazor ofat erur,
Yuzinda har sari xol otashin uzori bila.
Magarki zulfida ishq ahlining ko'ngullaridur,
Ne dudkim, nafasimdin chiqar sharori bila.
Niholi vasl aningdek quruptururki ani
Ko'karta olmadi ko'z ikki jo'ybori bila.
Sipehr emin emas manjaniqi ohimdin,
O'n ikki burjlug' ushbu biyik histori bila.
Muvaffaq o'lmasa tavfiq ila, emas mumkin
O'z ixtiyorini qo'ymoq o'z ixtiyori bila.
Churuk so'ngaklarim o'lmish quyun aro xoshok,
Boshingg'a evurladurgan tanim g'ubori bila.*

* * *

*Lablaringkim, hayf erur teng tutmoq ani qand ila,
Sindurur yuz qand bozorini shakkarxand ila.
Toki hayronmen sanga nomus ila itmish ko'ngul
Telba yanglig'kim, qochar el g'ofil o'lg'ach band ila.
Odam ul soatki jannat ichra avlodin ko'rar,
Ne quvang'ay, dam-badam sen nozanin farzand ila.
Qo'y nasihat, zohidu o'tlug' damimdin vahm qil,
Telba it imkoni yo'qturkim sog'alg'ay, pand ila.
Hojatingni elga arz etmakka hojat bo'lmasun,
Xush chiqishsang lahzaye bu zori hojatmand ila.
Lablaring hajrinda yuz parkandkim bo'lmish ko'ngul,*

*La'l erur mahlul qon o'rnig'a har parkand ila.
Chun Navoiy ko'ngli sindi emdi lutfung ne osig'
Kim, ushatsa shishani butmas yana payvand ila.*

* * *

*Tushti o't ko'nglum uyiga ohi dardolud ila,
Ko'zda kirpik dema bu ravzan, qorarmish dud ila.
Telba it deb har taraf yo'ldin qocharlar ahli hush,
O't sochib og'zim, yugursam jismi gardolud ila.
Charx sayr etmas, nechuk subh istagaymen g'am tuni,
Javfi chun madrus erur bu shomi qiyrandud ila.
Yusufum hajrida Ya'qub g'am ichra, mutribo,
Uylamenkim, xushlug'um yo'q nag'mayi Dovud ila.
Dema har dardingg'a aylay bir davo, qo'ykim o'lay
Kim, malul o'lg'ungdurur bu dardi noma'dud ila.
Shah tilar davlat baqosin, men gado yor og'zini,
Ranjadur shohu gado bir komi nomavjud ila.
Ey Navoiy, qildilar dunyoni rad ahli qabul,
Gar desang maqbul o'lay, yor o'lma bu mardud ila.*

* * *

*Menki g'am dashtida ittim ohi dard olud ila,
Istagan topqay kecha o't birla, kunduz dud ila.
Infiolingdin quyosh kirdi qora tufrog' aro,
Qilg'aningda jilva ul ruxsori gardolud ila.
Ul og'iz ma'dumu menda o'pmaki savdosidur,
Sudkim istabdurur sarmoyai nobud ila.
Ne iting bo'lmoqqa tole', ne itingga tu'mamen,
Tushkali ko'yning aro bu jismi g'am farsud ila.
G'am tuni qilmish qora bosqan kebi muztar meni,
Buylakim, nokormen bu baxti qir andud ila.
Uyla mahvungmenki, kelmas xotirimg'a hajru vasl
Sen murodinsen, ishim yo'qtur ziyonu sud ila.
Ey Navoiy, asru maqbul el bila xo'y etti yor,
Xushlug'i gar yo'qturur, ne ayb, sen mardud ila.*

* * *

*Yana har dam ishim sochmoqdurur ko'z bog'idin lola
Ki, bo'lmish loladek qonlig' ko'ngul pargola-pargola.
Ko'zungdur fitnavu afsun savodidin qora nargis,
Yuzumdur mehnatu idbor dog'idin sarig' lola.
Umidim mazrain, dedim ko'kartay ashkdin, lekin
Sovug' ohimdin o'ldi ul ekinga bu yog'in jola.
Shafaq ichra emas anjumki gardun javfida ohim
Harorat oncha ko'rguzdiki, erni bo'ldi tabxola.
Marazliq zaxmi ko'p tandin bayone ko'nglum afg'oni,
Buzug'din uyladurkim, chug'd qilg'ay dam-badam nola.
Deb erding, jon beray o'lsang yetishti ul mahal, vahkim,
Gado sultong'a netkay juz gadolig' o'tsa ham hola.
Navoiy dahrning kun yuzi, tun sochig'a mayl etma*

Ki, oxir umr naqdin muxtal aylar ushbu muhtola.

* * *

*Yuzun ko'r, qilmag'il mujgonu xattu xolidin nola
Ki, bo'lmas xorsiz gul, dudsiz o't, dog'siz lola.
Chu men dur tishlaring hajridin o'ldum, ne osig' gar charx
Nujum ashkini yog'dursa boshimg'a uylakim jola.
Emas bir-bir sirishkim qonikim, ko'z mardumi solur
Iting ollida bag'rimni uzub pargola-pargola.
Labing obi hayotin Xizri xatting no'sh etar soat,
Hubob o'lmish ushoq bir-ikki, ani dema tabxola.
Yuzungdur uyla davri chatr aro, ey xo'blar shohi
Ki, bo'lmaydur qamar davrida hargiz uyla bir hola.
Yuziga, ey falak, ne zeb ber, ne husn sotqilkim,
Quyosh husnig'a ne mashshota hojatdur, ne dallola.
Piyola birla may og'zing'a kuptin quyma, ey soqiy
Ki, ul javharg'a go'yokim munosib kayl erur kola.
Base mushtoqing erduk dayr aro, kech kelding, ey mutrib
Ki, sozing tarkidin bizga yangi oy bo'ldi har tola.
Bu bazm ahlig'a, bilkim, ofiyat juz bevafo'lig' yo'q,
Navoiy xoh lahni aysh tuz, xoh aylagil nola.*

* * *

*Yorab, ul yuzni dame ko'zumga pinhon aylama,
Yo ko'zumni andin o'zga yuzga hayron aylama.
Chehrasiga mizbon o'lsun ko'zum, ul chehrani
Ko'zlarim uyidin o'zga uyga mehmon aylama.
Ochmayin zulfi parishon ko'ngluma chekturma oh,
Yetmayin ohim yeli zulfin parishon aylama.
Jonima la'lidin o'zga la'ldin berma hayot,
La'lig'a jonimdin o'zga jonni qurbon aylama.
Boshima ko'yidin o'zga ko'yni qilma vatan,
Ko'yida boshimdin o'zga boshni g'alton aylama.
Ey ko'ngul, davr ahlidin ming yilchilik yo'l go'sha tut,
Yo alardin yetsa yuz ming g'ussa afg'on aylama.
Istasang, ey gul, Navoiydek hush ilhon bulbule,
G'unchadek ko'nglun malomat xoridin qon aylama.*

* * *

*Zulfig'a mayl, ey nasimi anbarafshon aylama,
Tarqatib yuz pora ko'nglumni parishon aylama.
Olam ahli jonig'a rahm aylab, ey chobuksuvor,
Otlanib usruk, yana ohangn maydon aylama.
Azmi gasht aylab tun aqshom, oy kebi aylab tulu',
Charxning yuz ming ko'zin husnungga hayron aylama.
Zaxmlig' bag'rimni yuz ming pora aylab tig'ila,
Zulmdin har porasin bir qatrai qon aylama.
Deb emishsen, aylagum islom elinda qatli om,
Aylama bu zulmni, ey nomusulmon, aylama.
Gar desang ko'nglungni gardun tah-battah qon etmagay,*

*Xurda maylim g'undachek ko'nglungda pinhon aylama.
Ey Navoiy, bazm tuzgan ermish ul gul bog' aro,
To parishon bo'lmasun, bulbuldek afg'on aylama.*

* * *

*Yor ishqim anglamay, la'li susabtur qonima,
Toki ma'lum etsa, kelgay ne balolar jonima.
Ochmay o'tluq chehra chunkim o'rtadi ko'nglum uyin,
Ochsa ne o'tlarki, tushgay kulbai ehzonima.
Uyquda ul ko'z manga yuz fitna bedor aylamish,
Noz ila uyg'onsa, netkay, angla, xonumonima.
Ichmayin may buzdi ko'nglumni, gar ichsa, tutsa ham,
Ko'r — ne ofat sayli yuzlangay yiqug' vayronima.
Mast o'lub zunnor zulf ochsa, muhiqdurlar agar
Aqlu zuhdu ilm motam tutsalar imonima.
Nosihoh, chun oshiq o'lduq tanima mundin nari,
Tanimasbiz biz seni, sen dog'i bizni tonima.
Gar Navoiydek bo'lub oshiq, o'larmen pand deb,
Jonima qilmang azob, ayting ani jononima.*

* * *

*Bilgay ulkim manzil etkay xotiri vayronima
Kim, ajab dushvorlig'lardur balokash jonima.
Hajr dashtida hamono berkitibtur bir balo,
Har tikankim nesh sanchibtur tani uryonima.
Dardu g'am ahli o'lum holi bo'lurlar chiqqucha,
Kirsalar holim so'rarg'a kulbai ahzonima.
Bag'rimu ko'nglum g'amu dardig'a taskin bergali,
O'turubturlar baliyat o'qlari har yonima.
Buki bag'rim qon edi, qatlimg'a xud hajr erdi bas,
Rashk o'qi ham hojat ermas erdi kirmak qonima.
Qilma ko'p oshufta ul zunnori zulf, ey mug'bacha
Kim, tugunlar tushti andin rishtai imonima.
Ey Navoiy, men xud o'ldum olg'ali ko'nglumni yor,
Jonni dog'n olibon, yetkur ko'ngul olg'onima.*

* * *

*Sarv qad gulruxlar o'tmas xotiri noshodima,
Sarvu gul ko'rsam, alar kirgay magarkim yodima.
Uyla gardun zulmi etmish ro'zgorim tiyrakim,
Yoruta olmas quyosh kirsaxarobobodima.
Nega faryod etmayin, yoxud netay faryod etib,
Buylakim, faryod etib, yetmas kishi faryodima.
Qazmasa ko'nglum yana g'am Bestunin yaxshiroq,
Hech Shirin lab chu qilmas rahm bu Farhodima.
Sho'xlar mujgonidin zuhdum qutulsin, vah, necha
Igna birla naqb teshmak qal'ai po'lodima.
May quyoshin dayr aro har dam chekar bo'lsam, ne g'am,
Gar quyosh tig'in falak har dam chekar bedodima.
Ey Navoiy, ofiyat ko'yi g'animatdur valek*

Naylayin, gar kirmasa shaydo ko 'ngul irshodima.

* * *

*Tushda yetkandek dururmen sarvi hurizodima,
Ko 'r, yomon tole 'ki, ul ham yaxshi kelmas yodima.
Sog 'inurmenkim, topilmas bir ko 'ngul olamda shod,
Shodlig ' hargiz chu yetmas xotiri noshodima.
Yo 'qki, za 'fimdin unum chiqmasda rahm etmas ul oy,
Ko 'kka ham yetkanda nolam, yetmadi faryodima.
Aytsam, xushtur ko 'ngul bog 'i giyohi mehr ila,
Derki, bu javharni tengri bermamish po 'lodima.
Dod sultondin toparlar, vahki, ul sultoni husn
Azm yetar har lahza tig 'i kin chekib bedodima.
Odat aylar yor hijron shevasin, ey do 'stlar,
Voykim, netkaymen onsiz xotiri mu 'todima.
Men chu bo 'ldum dayr pirining muridi, ne osig ' ,
Emdi shayxi xonaqah qo 'ymoq ko 'ngul irshodima.
Bir xarob o 'lg 'ayki, hargiz topmag 'ay obodliq,
Kimki qilsa bir guzar kunji xarobobodima.
Ey Navoiy, telba ko 'nglum dardu g 'am tog 'in qozar,
Ko 'rsang, axvolim degil Majnun sifat Farhodima.*

* * *

*La 'li serobingdin ul yanglig ' kelur jon og 'zima
Kim, agar xud tomizurlar su totir qon og 'zima.
Novakingdin ko 'nglum andoq to 'ldikim chekkanda oh,
Zor ko 'nglumdin kelur har lahza paykon og 'zima.
Bodai hajr andoq achchig 'durki, ani ichkali
Zahr o 'lur gar xud yetishsa obi hayvon og 'zima.
Vasl no 'shin chunki totmay men mazoqim tonimas,
Lek anglarmen yetishkach zahr hijron og 'zima.
Garchi ko 'p qon yutmisham aylar talofi barcha umr,
Umr o 'tub bir yetsa ul gulbargi xandon og 'zima.
Jon berib ul za 'fni topmanki jonbaxsh ernidin,
Kasbi quvvat sharbate yetkursa jonon og 'zima.
Davr ayog 'in, soqiyo, tutg 'onda la 'ling qil gazak
Kim, mayi yetkurmamish juz zahri davron og 'zima
Bag 'rimu ko 'nglum aro mundoqki soldo la 'ling o 't
Dam yeriga g 'ayri o 't kelmak ne imkon og 'zima.
Ey Navoiy, ishq dardi ko 'rgan el jonin olur,
O 'z o 'lar dardim demakta kelsa afg 'on og 'zima.*

* * *

*Buki men mahrumu el mahramdurur jononima,
Mungranib bekasligimdin o 't tutoshur jonima.
Garchi vayron etti aqlu hush ila sabrim uyin,
Kosh bir qatla yetishsa kulbai vayronima.
Ey baliyat novaki, ul fitna ko 'zdin ayrilib
Kim, havoiiysen kelib, sen dog 'i o 'ltur yonima.
Qatlim istab qonlig ' ashkim saylidin o 'tti raqib,*

Ne uchun, yo rab, kirar erkin gunahsiz qonima.
Qolg'ali hayron sanga, yopilmadi hayron ko'zum,
Uyqudur bir xayli hayronlardin ul hayronima.
Ko'ngluma kirgach g'aming to'ksam bag'ir xunobini,
Ne ajab, gulrang may matlub erur mehmonima.
Kufr ila bo'ldi badal dinim magar, ey mug'bacha,
Rishtai zunnor payvand aylading imonima.
Ishq dashtida balo gardi manga chun parda bas,
Atlasi gardunni yopmasmen tani uryonima.
Ey Navoiy, to seni tanibmen afg'ondur ishim,
Jonima rahm et, meni sen bori emdi tonima.

* * *

Vahki, kelturdung firoqingdin balolar boshima,
Ul balolardinki qochtim, keldi alar boshima.
Zaxm agar bo'lsa boshimning har tuki soyi ne tong,
Muncha toshkim yog'dururlar dilrabolar boshima.
Sarv qadlarning tamannosi boshimdin chiqmag'ay,
Qahr etib, ey shayx, sindursang asolar boshima.
Ko'rmayin ko'zlar qachon keldi boshimg'a yuz balo,
Ko'r, nelar kelturdi bu yuzi qorolar boshima.
Ishq aro gah-gahki el pandig'a bosh indurmadim,
Keldi turluk-turluk andin mojarolar boshima.
Muddaolar boshima tushkuncha har dam aqldin,
Kelsa xushroq ishq tig'idin yarolar boshima.
Ko'yida o'ldi Navoiy, qochti andin itlari,
Yo'q edi o'lganda yoru oshnolar boshima.

* * *

Falakdin yaxshiliq yetkay debon, ko'nglungni shod etma,
Yomonlig'kim yetar, holo unut, o'tkanni yod etma.
Zamona ahlig'a gar yuz quyoshcha ko'rguzubsen mehr,
Vafo zinhorkim, bir zarra chog'lig' e'timod etma.
Nujumu charx deb o'kma gadoning bax'yaliq sholin,
Tutunni charx, uchqunlarin anjum e'tiqod etma.
Fano ahli ayog'i tufrog'i sharhin yozar bo'lsang,
Qarog'imni hal ayla, ey rafiq, o'zga midod etma.
Midod etkan qarog'imni qilibon kirpikim xoma,
Ko'zumning pardasidin o'zga kog'azga savod etma.
Qilib solih amal kasbi shioringni saloh etgil,
Vale fosid xayoling birla har dam bir fasod etma.
Chu bilding, rizq erur maqsum, chekma do'stdin minnat,
Qazodin xorij ermas ish, adug'a inqiyod etma.
Tilarsen faqr dashtin qat'i qilg'aysen eranlardek,
Bag'ir su qil, yurak pargolasidin o'zga zod etma.
Navoiy, istasang uqbo murodin, nomurod o'lg'il,
Agar dunyo murodi yo'qtur, o'zni nomurod etma.

* * *

Halokingmen, chekib tig'i jaf o'lganni o'lturma

*Chu ishqing o'rtadi hajr o'tidin, kuyganni kuydirma.
Meni devona chun tufrog'ing o'ldum, ey pariy paykar,
Jafo toshini majnun deb, bu tufrog' uzra yog'durma.
Ichib qonin tilar ko'nglum shikastin ko'zlaring, deyim,
Chu mayni no'sh qilding, shishasin, ey sho'x, sindurma.
Seni ko'rgachki faryod ayladim, beixtiyor erdim,
Yo'zuqdin ixtiroz aylab meni bu ishda yozg'urma.
Men ar zulmungdin o'ldum, lutf etarga oshiqing ko'ptur,
Alar birla o'zungni shod tut, holimg'a qayg'urma.
Chu men tufrog' bo'ldum ko'yida, ey sarsari hijron,
Esib ul yon damo-dam tufrog'imni bore sovurma.
Qotiqdur ishq, ul sho'x etsa jilva, boqma, ey oqil,
Ko'ngulni gar desang oldurmay, avval ko'zni oldurma.
Mayi la'lingdin ahli bazm usrukurlar, ey soqiy,
Chu ichsang boda, mendin o'zgaga sog'arni topshurma.
Navo gar yetkurursen, sen bilursen tindurub elni,
Navoiyni jafoyu javr o'tidin bore tindurma.*

* * *

*Bo'lur shom ul mahi Naxshab ravona,
Kamandi zulfin ochib shab ravona.
Qora tun azm etarkim, ko'rmagay el,
Jamolidin vale yorur zamona.
Meni man' etmish o'z hamrahlig'idin,
Manga, vahkim, ajab ish tushti yona.
Hayotim emdi xud mumkin emastur
Ki, o'lmakka tilar erdim bahona.
Ko'z ochqaymen magar mahshar sabohi
Ki, ichmishmen ajab jome shabona.
Bu gulshan gullari chun bevafodur,
Alardin chekma, ey bulbul, tarona.
Navoiy o'lsa, yodin qilmag'ilkim,
O'lar el ham, desang andin fasona.*

* * *

*Sham'dek qomatu yuz sham'i ila jonona,
Qildi o'rtarga ko'ngullar qushini parvona.
Aqlning silsilai zulfunga vobastalig'i,
Ko'runur uylaki zanjir ichida devona.
Oshnodur chun sanga jon bila ko'nglum azali,
Ne tafovut, manga bo'lsang abadiy begona.
Ko'p buzug' ko'ngluma yog'durma balo o'qinikim,
Bir yog'indin teng o'lur yer bila bu vayrona.
Yor agar kulbai ehzonima kirmas, tong emas,
Kimsa bosh suqqudek ermas bu buzug' koshona.
Xonaqah ichra riyo ahlidin o'ldum diltang,
Ey xusho ahli xarobot bila mayxona.
Bog'lasam dayrda zunnor, ne tong, mundoqkim,
Dinni yag'mo qiladur mug'bachalar mastona.*

*Dema farzona biravdurki, ulustin chiqmish,
Teng ko'rar chunki ulus boru yo'qin farzona.
Ey Navoiy chu erur boisi g'aflat ko'p so'z,
Qariding, ish qilako'r, aytmag'il afsona.*

* * *

*Orazing xoli nedin qildi meni devona,
Qushni sayd etmadi chun suda ko'rungan dona.
Kiribon oq uy aro jon qushini kuydurdung,
Garchi fonusda sham' o'rtamadi parvona.
Tiyri boroni g'aming buzdi ko'ngul maskanini,
Bizing o'y bo'ldi yog'in kasratidin vayrona.
Hajr za'fidin o'lubmen tashshasdek, ne ajab,
Oshnolar manga bo'ldilar esa begona.
Buzdi ul sho'xi qadahno'sh salohim uyini,
Manga mundin nari manzil bas erur mayxona.
Soqiyo, to'lg'ucha paymona yerim maykadadur,
Meni mast etkali ko'p yaxshidurur paymona.
Jurm esa yor boshim uzra yetib o'lmaganim,
Ey Navoiy, meni o'lturmak erur jurmona.*

* * *

*Uzdi mendin do'stluq ul sho'xi siymin tan yana,
Onchakim mumkindur, etgil aysh, ey dushman, yana.
Mazra'i jismimda ermastur qorarg'an toza dog',
Toki, kuymish barqi ishqingdin qayu xirman yana.
Ishqim erdi yoshurun, fosh etti giryon ko'zlarim,
Qildilar g'ammozliq bu ikki tardoman yana.
Sham' yanglig' o't tutoshib boshima hijron tuni,
Yoshurun holimni elga ayladi ravshan yana.
Qochtilar ahli junun har yondin andoqkim sharar,
Baski to'ldi o'tluq ohim dudidin gulxan yana.
Dahr ra'nosi fanu makri bila topsang firib,
To ne makr etkay ayon bu dallai purfan yana.
Ey Navoiy, chun zamon zulmig'a sud etmas jaza',
Kasb qil bu shevaniyu qilma ko'p shevan yana.*

* * *

*Boda tut, soqiyki, ayyomi visol o'ldi yana,
Dast berdi shodlig', g'am poymol o'ldi yana.
May mudom ich ul labi maygun sanam davrindakim,
Zuhd ila taqvo haromu may halol o'ldi yana.
G'amza birla ko'zlari ayni balo bo'lg'on uchun,
Ushbu ma'niga parishon zulfi dol o'ldi yana.
Xo'blar ko'yiga sayr aylar borib erdi ko'ngul,
Kech kelurda anga, bilmon, kim zavol o'ldi yana?
To labi jonbaxshidin topti Navoiy komi dil,
Ey ajal, o'lmak anga asru mahol o'ldi yana.*

* * *

Sunbuli shomida yuz ayladi gulrez yana,
Bo‘ldi har uchqunidin ko‘nglum o‘ti tez yana,
Gulning atrofida yuz g‘uncha degil zohir etar,
Orazing davrida ul zulfi dilovez yana.
Otashin la‘lu yuzi sham‘in ochar, tong yo‘q, agar
Kuysa xoshoku xas, tavbayu parhez yana.
Ne tarovatdurur ul yuzdaki, xo‘ydin qilmish
Gulni shabnamzada, shabnamni gulomez yana.
Meni hijronda ukar xalq va lekin onsiz
Zor ko‘nglumga erur boda g‘amangez yana.
Anglag‘an ishq aro Farhod ishi Shirinlig‘ini,
Ulsa ham aylamagay hashmati Parvez yana.
Ey Navoiy, kelur ul husn bahori bu taraf,
Barki ohingni bu kun qilma sabukxez yana.

* * *

Ey ko‘ngul, tortar esang sarsari oh,
Olam ahlin burun etgil ogoh.
Buki qon etti labing bag‘rimnn,
Ikki xunbor ko‘zum ikki guvoh.
Hola ul yuzga mudavvar ko‘zgu,
Yuzining aksidur ul ko‘zguda moh.
Mehri ruxsoring uza sabzai xat,
Ajab ermas bu esa mehri giyoh.
Dahrdin bo‘ldi panohim ishqing,
O‘t samandarg‘a, ne tong, bo‘lsa panoh.
Istaram mastlig‘ ul yanglig‘kim,
O‘lgucha bo‘lmasam o‘zdin ogoh.
Soqiyo, bodaki, bu hasrat ila
O‘lmagaymen meni mahzun nogoh.
Johu mol ahlida yo‘q mehru vafo,
Bas manga mehru vafo mol ila joh.
Gar Navoiy gunahi ishqing erur,
Afv qilmoqchi ham ermas bu gunoh.

* * *

Sen qora par boshing uzra, ko‘rguzub men dudi oh,
Bu mening o‘tumdin, ul sarkashligingdindur guvoh.
Xo‘blar anjum, sen ul xayl ichra mehri anjuman,
Mehrni sulton desam yo‘q aybu anjumni — sipoh.
Egma qad birla tutub ko‘ksam shikofin kelmisham,
Xanjari ishqing bila darding yukiga uzrxoh.
O‘lgum erdi gah-gahi yodingdin o‘lsam erdi mahv,
Emdi jon aylab fido, yodingg‘a kirmon goh-goh.
Baski brshimg‘a yog‘ar atfol toshi, ey pariy,
Qilg‘ali qasdum junun xayli ul-o‘qdur shohroh,
Xonaqahda o‘zluk ahvoli yetibdur jonima,
Yo‘q ajab, gar istasam dayri fano sari panoh.
Dayr piri soqiyu may birla tirguzdi meni,

Huru kavsar hasratidin o'ldi shayxi xonaqoh.
Bo'ynuma zunnor bog'lab kelmisham, ey mug'bacha,
Gar riyoyi subhadin bo'ynumda bor erdi gunoh.
En Navoiy, hasrat ohi birla o'lgum hajr aro,
Yor vasli yetmasa faryodima, vo hasratoh.

* * *

Chamanda sarv yo gul chun sabodin tebranur nogah,
Sog'inib sarv gulro'yum kelur, afg'on chekarmen, vah.
Boshimni olmag'aymen sajdai shukr aylayu yerdin,
Agar sarvi xiromonimg'a bo'lsam soyadek hamrah.
O'zum ham ermon o'z holimdin ogah, to ani ko'rdum,
Yo'q ulkim, ermas ahvolimdin ul nomehribon ogah.
Zanaxdoningda ho'y ermaski, obi zindagonidur
Ki, hayvon chashmasining ostida voqi'durur ul chah.
Yuz olman sarv birla gul ayog'idinki, vah, yo'qtur
Aning qaddu yuziga bog'aro bu ikkidin ashbah.
Yuzung vasfina yuz tah safhag'a yoysam, tamom o'lmas
Ki, bo'lg'ay safhai xurshidcha ul safhadin har tah.
Jununum man' qilding ul pariy ishqida, ey nosih,
Kishi devona bo'lsa yaxshiroq, yuz qatlakim ablah.
Tajammul raxtidin, ey shah, gadog'a qilma istig'no,
Chu bog'lar raxt bu dayri fanodin gar gado, gar shah.
Navoiy, ko'p dema g'am xaylidin mayxona ma'mandur,
Azimat qilsang ul dorul-among'a fi amonullah.

* * *

Ishq jurmidin netib inkor etay xalq ichra, vah
Kim, erurmen bu gunah ichra bag'oyat begunah.
Bo'lsa rahbarlarning irshodi gunahdin ijtinob,
Piri ishq etmish gunah aylarga bizni ro'barah.
Ishq agar bo'lsa gunah menmen gunahkor, ey ko'ngul,
Tonmog'im nohaqdurur bu ishda chun haqdur guvah.
Gar gunahdur ishq kosh o'lsa xaloyiq begunah,
Men gunahga qoyil o'lsam koshu ko'yi qatlgah.
Men gadoliqqa ne loyiq ollida, ne chunki bor
Nozi husn aylarda ul oy husnu noz ahlig'a shah.
Vahki, bag'rimni labi hajrida tiyg'i furqati
Yupqa-yupqa kestiyo, tuz septi anda tah-batah.
Gar Navoiy yanglig' o'rtansa ne tong parvona ham
Kim, aning yoridurur bir sarvqaddi kajkulah.

* * *

Ro'zavu gul yettiyo ichmas ul oy gulgun qadah,
Ne ko'ngul xushluq bila tortay meni mahzun qadah.
Yo meni mahrumg'a xunobayi hijron berib,
O'zga mahramlar bila ul oy chekar gulgun qadah.
Bore har taqdir ilakim, bor meni labtashnag'a
Tutmas ermish zahri g'amdin o'zga dahri dun qadah.
Soqiyo, bu g'ussa daf'i mastu bexudlug'durur,

*Tut shafaqgun may to'la gar xud erur gardun qadah.
Ro'za oyin ko'rmay ilgingdin qadahni solmag'il,
Lek ol bayram hiloli ham ko'rungan tun qadah.
Jom erur men telbaga qonlig' ko'zumning kosasi,
Lolalar sahroda bas, gar istasa Majnun qadah.
Chun fano dayrig'a kirdim boda tut, ey piri dayr,
Zarf xoh eski safol o'lsun, vagar oltun qadah.
Yuz qadah qilg'il murassa'kim chekarsen jomi marg,
Hech kim xud topmadi Jamshiddin afzun qadah.
Ey Navoiy, bizni yod etkaymu barqandon kuni
Ichsa jomi Jam tilab soniyi Afridun qadah.*

* * *

*Ko'radurmenki borur yoru qolurmen meni gumrah,
Bora olman, tura olman, ne qatiq holat erur, vah.
Hajridin jonima yuz biym qolayin desa andin,
Xo'yidin ko'ngluma ming vahm bo'layin desa hamrah.
Ko'yung ummidi, yuzung hasrati birla, agar o'lsam
Yovumay ravzag'a vallah, tilamay hurni billah.
Mayg'a mashg'ul o'lubon hajrni umdan unaturmen,
Buzulur zor ko'ngul, kirdi esa yodima nogah.
Aql taklif qilur ko'nglumakim, tarki junun qil,
Telbadin kim bu tama' tutqay, agar bo'lmasa ablah.
Shohu soyilg'a nasib ar ko'pu ozdur, ne tafovut,
Teng nasib o'ldi, chu tufroqqa agar soyil, agar shah.
Yor g'ofillig'idin zulfida jon berdi Navoiy,
Sayd o'lar domda, sayyod agar bo'lmasa ogah.*

* * *

*Ey, soching shomi aro ruxsori farruxfol subh,
Oy yuzungdin toli' aylab kavkabi iqbol subh.
Ey sabuh ahli, iching maykim, bag'oyat xushturur,
Lahni no'sho-no'sh birla jomi molomol subh.
Tun xumori hajrida badhol edim, yuz voy, agar
Jomi vaslidin meni yor etmasa xushhol subh.
Shomi subh istab qora tun ichra erdim, shukrkim,
Jilva aylab, shomi zulfin ayladi poymol subh.
Vasli subhidin tilarmen — andoq etkay shomi hajr
Kim, yuziga topmag'ay qo'ymoqqa mushkin xol subh.
Dam-badam tong yorubon olam eli g'avg'osidur,
Bodadin xushvaqtlig'ni qilmangiz ehmol subh.
Charx davri zulmidindur go'iyokim sarg'arib,
Ko'rguzur yig'lab, yaqo yirtib, ajab ashkol subh.
Ey xush ulkim, subhidam jomi sabuh ul nav' ichib,
Mast bo'lg'aykim, aning holig'a qolg'ay lol subh.
Ey Navoiy, istasang sidqu safo g'am shomida,
Bo'lma g'ofil, toki qilg'ay jilva farruxfol subh.*

* * *

Nega ko'rguzdi sovug' ohu sarig' ruxsor subh,

Gar nihoniy mehridin mendek emas bemor subh.
Gar havoyiy bo 'lmasa men telba yanglig', bas nedur,
Ko 'nglakin chok aylabon tog' uzra majnunvor subh.
Mehridin mendek nihoniy toza dog 'i bo 'lmasa,
Yuzda nevchun kavkabi ashkin qilur izhor subh.
Dema shingarfiy bulut har yon erur qonlig' momuq,
Toza dog 'idin erur mendek magar xunbor subh.
G'am tuni ohim sharoridin tutashti ko 'kka o 't
Kim, aning otin qo 'yuptur gunbadi davvor subh.
Kun shuo'iy xatlari ermaski tutmish motamim,
Yuzni anjum tirnog 'i birla qilib afgor subh.
Soqiyo, tutqil sabuhiy bodakim, bu dayrdin,
Biz ketib bu nav' toli' bo 'lg'usi bisyor subh.
Ey Navoiy, istasang bargu navo bu bog' aro,
Guldek o 'l roki' kecha, bulbul kebi bedor subh.

* * *

Boda keltur, chun quyoshtin chekti maxfiy jom subh
Kim, erur jomi nishot ichmakka xush hangom subh.
Oshkoro bodai gulrang ichmak xushturur,
Chun nihon aylar kavokib gullarin gulfom subh.
Siybarlarkim, sabohat birla tutqaylar qadah,
Ne balo xushtur tulu' etkanda siym andom subh.
Sarg'arib ashkin to 'kub, mendek yaqo chok aylamish,
Bir nihoni mehr ila to bo 'ldi beorom subh.
Vahki, ul subh uzoru shomi zulf anduhidin
Yig'laram to subh shom, afg'on tuzub to shom, subh.
Dahr gulzorida har tun chekkali jomi sabuh,
Yetkurur tong bulbuli faryodidin payg'om subh.
Subhi vasl ummididin o 'ldn, Navoiy shomi hajr,
Anga ne sud, o 'zgalarga hosil etsa kom subh.

* * *

To qulog 'ingg'a zirih soldingu qoshingg'a girih,
Xasta ko 'nglumdurur yuz girih, andoq zirih.
Qo 'ngluma g'uncha kebi tushti tugun uzra tugun,
Qo 'rgali sunbuli zulfungda girih uzra girih.
Ne nazohatdurur ul gulshani ruxsordakim,
Ravzai xuld aning shabnamidin bo 'ldn nizih.
Bo 'ldi qoshu ko 'zidin zulf saromad, ne ajab
Kim, ko 'ngul qaydi uchun ikkisini keldi firih.
Qoshi yosig'a dedim chilla kerak rishtai jon,
Bu so 'zumga, ne ajab, bor esa har go 'shada zih.
Anga g'am tig'i bu bog' ichra harom o 'ldikim,
Kiydi pashmina sarig' yuz bila, andoqkim beh.
Honaqah ichra Navoiyg'a yetar ko 'p makruh,
Dayrdin ul sari bormoqqa ham erdi korih.

* * *

Ashk xunobidin o 'lmish ko 'zlarim ummon kebi,

Qon yosh aritmog 'din ilgim panjai marjon kebi.
Ko 'nglum o 'tidin qizorg 'an har taraf paykonlaring,
Su bo 'lub emdi tomarlar zaxmlardin qon kebi.
Tanni gar do 'zax o 'ti kuydursa, jonni o 'rtamas,
Qilmag 'il hech o 'tni, yo rab, shu 'lai hijron kebi.
Ishq dashtida quyun chekmas fig 'on, vah, bo 'lmasun,
Xoksori bodpaymoye bu sargardon kebi.
Sabzai xat yopqan og 'zing o 'psam, ey gul, ne ajab,
Tufrog 'imdin g 'uncha butsa zaxmliq paykon kebi.
Dahr bog 'inda necha kunkim tiriksen, aysh qil
Kim, yana topmoq emas ma 'lum bu bo 'ston kebi.
Ey Navoiy, ishqimu husni erurlar onchakim,
Men anga hayronmenu ul dog 'i men hayron kebi.

* * *

Sen zuloli vasl ichib, men zaxri hijron ichkuchi,
Og 'u ichkondin ne voqif obi hayvon ichkuchi.
Ul yuzin gulrang etib men ashk xunobin to 'kub,
Kim erur ul bodai gulgunu men qon ichkuchi.
Ichsa gulgun boda olamdur guliston yuzidin,
Buyla yo 'q olam gulistonida imkon ichkuchi.
Davr ayog 'in ichmayin davrong 'a solding rustaxez,
Ko 'rmadi davr ichra sendek ahli davron ichkuchi.
Oshiq o 'lmay sizki dersiz tavba qil, ey ahli zuhd,
Netsun ichmay joni mahjur o 'lsa jonon ichkuchi.
Boda sho 'xidin agar nolon bo 'lubmen ayb emas
Kim, erur ko 'nglumni olg 'on sho 'xi nodon ichkuchi.
Ey Navoiy, yor mehmon bo 'lsa, may tutqach, sumur,
Mizbon zohid xush ermas, bo 'lsa mehmon ichkuchi.

* * *

Necha yilda qilmadi ko 'nglumga ishq shiddati,
Ulcha qildi xasta jong 'a necha kunluk furqati.
Hajr bedodi aro har kun yaqindur o 'lgamen,
Do 'stlar behad qotiq ermish yirog 'liq mehnati.
Bog 'ni qo 'ykim ko 'ngulning ul qadu yuz hajrida,
Sarv ila ham unsi yo 'q gul birla dog 'i ulfati.
Sen bilu jismim necha dog ' o 'rtar ersang, ey sipehr
Kim, ko 'ngulga basdur ul badmehr dog 'i furqati.
Ey ko 'ngul, davron eliga chunki yo 'q husni vafo,
Qayda bas husn ahlig 'a bo 'lg 'ay vafoning nisbati,
Istasam jomi mug 'ona tutsa gohi mug 'bacha,
To tirikmen aylagumdur dayr piri xidmati.
Ey Navoiy, charx zolining firibin yemagum,
Yor agar bo 'lsa mening birla eranlar himmati.

* * *

Gulshan ichra jilvai noz etsa jonon qomati,
Tufrog ' o 'lg 'an soyadek sarvi xiromon qomati.
Nozanin qadding tiriklik gulshanining naxlidur,

Sarvu tubi sendek o'lmoqning ne imkon qomati.
Sarvdek uksuni axzar birla Layli qaddidur,
Tokdek yuz xam bila Majnuni uryon qomati.
Garchi qomat cheksalar, elga bo'lur mayli namoz,
Vahki, din qasdi qilur ul nomusulmon qomati.
Vasl shomi ravshan o'ldi partavi ruxsoridin,
Yo'q ajab, desam erur sham'i shabiston qomati.
Dahr elidek egridurlar sho'xlar boshtin ayoq,
Tik nazarda tuz ekin ul ahdi yolg'on qomati.
Ey Navoiy, xo'blar qaddida yo'qtur e'tidol,
Nega o'xshar sarvdin undurrak inson qomati.

* * *

Ne chog'lig' toshkim Farhod ushotti,
Falak borin yig'ib boshimg'a otti.
Mening afsonam erdi bul-ajabroq,
Necha Majnun so'zin roviy uzotti.
Taharruk qilmadi hajr aqshomi charx,
Sirishkimdin magar bolchiqqa botti.
O'lum sardobasi erdiki, gardun
Manga orom uchun maskan yasotti.
Firoq ollinda erdi shahd yanglig',
Mazoqimkim o'lum zahrini totti.
Ko'p erdi ishq bozorida savdo,
Meni gardun vale olamg'a sotti.
Navoiy la'li serobing g'amidin
Yurak qonini ko'z yoshig'a qotti.

* * *

Ko'nglum ohidin tabassum la'lingga fan bo'lmadi
Uylakim, la'l axgari yel birla ravshan bo'lmadi.
Istadi jism uyi bir ravzan o'qungdin, voykim,
Qolmadi ravzan yerikim, necha ravzan bo'lmadi.
Dedi, bir dushnom uchun joningni olg'umdur baho
O'lturur savdoki, miodi muayyan bo'lmadi.
El chamanda ul pariy birla kezib men telbaga
Vahki, ishrat jilvagohi g'ayri gulxan bo'lmadi.
Oh o'tidin xirqani pok o'rtakim, har bulhavas
Zarq ashkidin etak yub pok doman bo'lmadi.
Lofi ishq urg'an ko'ngul g'am do'zaxidin qochmasun
Kim, samandarg'a yolindin o'zga maskan bo'lmadi.
Ey Navoiy, kimni sevsang qilma zohirkim, sanga
Kimdururkim, do'stlug' fahm etti, dushman bo'lmadi.

* * *

Ohima yor og'zi bir dam kulmagin kam qilmadi,
Chun sabodin g'uncha ochildi yana yopilmadi.
Nishtari ohim ajab yo'q ko'nglungga kor etmasa,
Tezlikdin igna hargiz xorag'a sanchilmadi.
Qatrave tomizma bizga tutqan asfar bodadin,

*Sham' o'tidin, soqiyo, hargiz sharor ayrilmadi.
Ishqkim, har bir ishida yozdi yuz ming turfa xalq
Turfaroq budurki, yuz mingdin biri yozilmadi.
Ko'yida ohim yeli raf' etti ul yuz burqain,
Hech gulshanda sabodin buyla gul ochilmadi.
Qaysi johilg'a nadomat bo'lg'ay ul olimchakim,
Har ne bildi, qilmadi, har neki qildi, bilmadi.
Ey Navoiy, yor vaslin istabon ul toptikim,
Ahli hijron zumrasida istabon topilmadi.*

* * *

*Har tikan bu g'unchadek ko'nglumda paykon bog'ladi,
Ey jigar pargolasi, sensiz ichim qon bog'ladi.
Sendin ayrilmoq ko'ngulga mumkin ermas to abad,
Chun sening birla azaldin ahdu paymon bog'ladi.
Lablaringning shavqidin har qatra qonkim, to'kti ko'z,
Sovug' ohimdin ham ul dam la'lu marjon bog'ladi.
Dedi aqlu fahm ani ko'rgach, shikebe ko'zlali,
Vahki, tun bog'in yana ul sho'x chaspon bog'ladi.
Qondin o'ldi dard bog'ining guli har paxtakim,
Dog'ima sabr ilgi marham birla har yon bog'ladi.
Sovurub tifli xazon tufrog' ila teng qilmag'an
Qaysi bir guldasta bu bog' ichra dehqon bog'ladi?
Ishtiyoringdin Navoiy o'ldiyu yetmas sanga,
Go'yiyo bu nav' oyog'in bandi hijron bog'ladi.*

* * *

*Ishq aro holimg'a bir hamdam tarahhum qilmadi
Yor holim bilmadi, gar bildi, ko'zga ilmadi.
To ul oy ag'yor ila no'sh ayladi jomi visol,
Qaysi hijron neshikim bag'rim aro sanchilmadi.
Ne ajab gar bilmasam holimni bu g'amdinki, yor
O'lgali yettim g'ami ishqida holim bilmadi.
Qon yoshimning sarguzashtin kim yoshursun emdikim,
Qolmadi yerkim, bu rangin mojarro aytilmadi.
Husn bog'idin vafo vardi tavaqqu' qilmangiz
Kim, bu gulshan gulbunida buyla gul ochilmadi.
Ishqim ixfosini, vahkim, qilmadim hargiz xayol,
To ul oyning husnidek olam aro yoyilmadi.
Ey Navoiy, sendin o'tu su arodur xalqkim,
Yog'madi ashking suyi to oh o'ti choqilmadi.*

* * *

*Komi la'lingning xayolidin ko'ngul qozg'onmadi,
Tushta su ichkan bila lab tashna hargiz qonmadi.
Oh sargardon ko'nguldinkim, ul oy ko'yi sari
Borg'ali bir ham bizing sari yana aylonmadi.
Ko'r, ne o't bo'lg'aykn o'rtandim, qayonkim solding o't,
Yolg'iz ul o'tdinki men kuydum, ko'ngul o'rtonmadi.
Hajr aro o'lmakni xo'y ettimki, chun toptim visol,*

O'lmak etkach orzu ollinda jon emgonmadi.
Hajr o'lturgon qiyomat dog'i qo'pmas, ko'rmadik
Uyqukim, g'avg'oye rustahez ila uyg'onmadi.
O'lmak osondur, ko'ngul uzmak biravdin sa'b erur,
Ey xush ulkim, ko'ngli bir badmehr ila o'rgonmadi.
Gar Navoiy za'fi tebranguncha bor erdi, valek
Hajr o'qi ko'ksigakim tegdi, yana tebronmadi.

* * *

Chehra o'ti birla ko'nglum xonumonin o'rtadi,
Otashin gul ishq'i bulbul oshyonin o'rtadi.
Ishq ko'nglum bog'in asrab toza, oxir soldi o't,
Bog'boni mastdekkim, bo'stonin o'rtadi.
Otashin la'lingda xol ermaski, qo'ymish toza dog',
Har bahona aylabon ushshoq jonin o'rtadi.
Ishq o'tidin zor ko'nglum ichra solding so'zi hajr
Kim, bu yanglig' birta kuygan notavonin o'rtadi.
So'zi ishqim daftarig'a har kishikim soldi ko'z,
O'rtanib Farhodu Majnun dostonin o'rtadi.
Ishq zuhdum xaylig'a o't solsa, tong yo'qkim, bu barq
Dahr aro ko'p buyla taqvo korvonin o'rtadi.
Xonaqahg'a soldi o't kirgach Navoiy dayr aro,
Hirfavardek ganjkim topti, do'konin o'rtadi.

* * *

Dudi ohimdinmu har sari shararlar butradi,
Yo'qsa yel o'tlug' ko'ngullarni sochingda qo'zg'adi.
Ishq dashtida ucha olmas yeridin hech qush,
Parlarin baskim, havoda o'tlug' ohim churkadi.
Har tikankim, ildi Majnun ko'nglakidin poraye,
Hajr ko'ksunga tugan qo'ymoqqa ani chirmadi.
Bog' aro xat ichra og'zingdin qizarib, sarg'arib,
G'uncha zangori libosi birla boshin burkadi.
Ko'r jununimniki, bo'ldi telba ko'yung itlari,
Qaysi birkim, qovg'ali uryon tanimni tishladi.
Ishq naxlig'a samar chun furqat ermish, ey rafiq,
Ey xush ulkim, ko'nglin avvaldin birovga bermadi.
Ey Navoiy, o'zgalar maqbulu sen mardud uchun,
Yer alarni mahram aylab, seni mahrum istadi.

* * *

Bor edi ul hamki bir chog' bizga yore bor edi,
Kulliy ar yor o'lmasa filjumla bore yor edi.
Vasldin butqormasa taskin berur erdi so'rub,
Xasta ko'nglum dardimkim hajrdin afgor edi.
Men agar mahrum edim, mahram ham ermas erdi ul,
Ko'nglum ar ozurda erdi, lek minnatdor edi.
Sham' agar yorutmasa kuydurmasa ham yaxshidur,
Ne ulusqa ulfat andin, ne manga ozor edi.
Go'yiyo shukr etmadimkim, onsiz o'lmishmen bu dam,

*Ul quyoshimni yoshurg'an charxi kajraftor edi.
Charx bilmonkim manga bu uzrni tutti ravo,
Yo'qsa mehr ahlig'a ul to bor edi, g'addor edi.
Yorsiz demang Navoiy mast emish, ey ahli hush
Kim, anga to hajr bor erdi, qachon hush yor edi.*

* * *

*Ko'rmadim jononni o'tgan kun hayotim yo'q edi,
Yuz hayotafzo yo'luqsa, iltifotim yo'q edi.
Ko'ngluma kirganda poyandoz edi jon pardasi,
Jismu jondin o'zga sadqa yo zakotim yo'q edi.
Xoki poyi xosiyatda surmadur deb yozg'ali,
Ko'z savodidek, qora ko'zdek davotim yo'q edi.
Ashk to'kmakdin qurug'ach ikki ko'z, kuydi ko'ngul,
Daf'ig'a o'tning bu Jayhunu Firotim yo'q edi.
Rindliqdin osru shokirmenki, taqvo daftarin
Qildilar chun sharh, ul xayl ichra otim yo'q edi.
Yorni ko'rgach, ne tong, gar elni ko'zga ilmadim,
Ul zamon parvoyi kulli koinotim yo'q edi.
Ey Navoiy, ne ajab, hajr etsa xasdek poymol,
Ishq aro chun tog'dek vaznu sabotim yo'q edi.*

* * *

*Qani visolingga bir mendek orzumande,
Visol umidi bila mehnatingg'a xursande.
Fano mayin ichib ovoralig' yo'lin tuttum,
Nasihat ahli manga emdi bermangiz pande.
Erur tanimdagi yuz dog' birla munglug' jon,
Gadoki, to'nig'a har sari solsa payvande.
Sabab bu erdi ekin xilqatidin odamning
Ki, bo'lg'ay anga seningdek xujasta farzande.
Ko'ngulni sho'xlar andoq talashtilar kesishib
Ki, qolmadi meni bedil nasibi parkande.
Chog'irni oqil esang la'l deb qizitma dimog'
Ki, o'tni islamadi gul debon xiradmande.
Ajal, Navoiyni qutqaz baloyi hirmondin
Ki, ul zaif bu dard ichra asru emgandi.*

* * *

*Jonim chiqadur, hajr ila jonon kerak erdi,
Ko'nglum kuyadur, dard ila darmon kerak erdi.
G'am shomida parvona sifatkim, kuyadurmen,
Boshim uza ul sham'i shabiston kerak erdi.
Ko'z bog'ida yuz gul ochadur ishq, valekin
Yuzu xatidin lolavu rayhon kerak erdi.
Xush keldi hazin ko'nglum aro g'amzalarimgim,
Oh o'qlarig'a bir necha paykon kerak erdi.
Qabring'a xirom ettingu yo'q tuhfaye, vahkim,
Bu xas kebi jon ichra bugun jon kerak erdi.
Xush ziynati ko'p nomadurur umr, valekin*

*Tavqi'i vafodin anga unvon kerak erdi.
Bilmay seni ul gul qovar, ey zor Navoiy,
Sendek anga bir bulbuli nolon kerak erdi.*

* * *

*Ul oyki, mehri ila olamni muhtaram qildi,
Bu telbaga nedin oyo nazarni kam qildi.
Ko'zum iziga yaqindur munga dag'i yuz shukr,
Agarchi yo'lida gardun qadimni xam qildi.
Nasihati etsa ulus tezrak bo'lur ishqim,
Bale, itikrak etar o'tni ulki dam qildi.
Firoq sharhini har kirpigim yozar, go'yo
Falak mijamni tengiz ichragi qalam qildi.
Ul oy azimat etib yuz g'amu balo naqdin
Nasibim etti, yomon bormadi, karam qildi.
Sipehr ishqda Majnung'a yozdi ko'p ta'rif,
Muqobilida zamona meni raqam qildi.
Ko'zumki qon aro bo'ldi nihon ajab ermas
Ki, «ayn»g'a chu dam o'ldi qarin adam qildi.
Shukufa siym chiqarg'ach bu gulshan ichra xazon,
Havog'a bargini sochmoq bila sitam qildi.
Navoiy jismin o'qung zaxmi etti domi balo,
Visol qushlari andin magarki ram qildi.*

* * *

*Mening baxtim yuzi g'am kochidin ul kun qora bo'ldi
Ki, ko'nglum ul ko'zi, qoshi qorag'a muftalo bo'ldi.
Qutulmish erdi oshig'liq balosidin ko'ngul, ketmish
Ul oy ko'yiga, bilmon, yona anga ne balo bo'ldi.
Qoshu kipriklaring ko'nglum uyini qildi kamonxona,
Aliflardin o'qu har na'l anga bir halqa yo bo'ldi.
Buzulg'an xasta ko'nglumdin o'qin zinhor chekmangkim,
Ul uyga bu sutun, ul notavong'a bu aso bo'ldi.
Labingg'a qaysi til birla fido dey xasta jonimni,
Anga jonim fidokim, joni la'lingg'a fido bo'ldi.
Ajab muhlik emasmi ishq dashti, ey musulmonlar
Ki, bir mo'rig'a har kun tu'ma ikki ajdaho bo'ldi.
Fano istar esang, tut dayr piri ilgidin jome,
Nedinkim xonaqah shayxi ishi zarqu riyo bo'ldi.
Vujudum foniy aylab oldi din bir mug'bacha, tong yo'q,
Agar zunnor bog'lab, maskanim dayri fano bo'ldi.
Navoiy, g'ussadin maxlas tilarsen, mastu bexud bo'l
Ki, davron dardu ranjig'a davo bu bo'ldi, to bo'ldi.*

* * *

*Sevungil, ey ko'ngul, oxirki jisming ichra jon keldi,
Quvon, ey joni mahzunkim, hayoti jovidon keldi.
Safardin ul pariy yetti, meni mahzunni shod etti,
Ko'nguldin eski g'am ketti, tan ichra yangi jon keldi.
Xirad, yig' bu masofingni tahammul, qo'y gazofingni,*

Vara', tark ayla lofingniki, oshubi jahon keldi.
Damekim andin ayrildim, ko'ngulni hamrahi qildim,
Bugun keldi ko'ngul, bildimkim, ul nomehribon keldi.
Keliptur yoshurun ul shah, meni majnun eman ogah,
Pariy ermas esa bas, vah, nechuk ko'zdin nihon keldi.
Falak boqti fig'onimg'a, ajal rahm etti jonimg'a,
Xazonlig' bo'stonimg'a guli bog'i jinon keldi.
Mug'anniy bir navoye tuz, Navoiy nag'maye ko'rguz,
Ayoqchi, tomsa tut, to'qquzki Doroyi jahon keldi.

* * *

Ulus qo'zg'alur, go'yo yorim yetishti,
Ulus ofati, gul uzorim yetishti.
Yana gard ko'zga erur to'tiyo rang,
Hamonoki chobuksuvorim yetishti.
Tomar qatra-qatra ko'zum yoshi gul-gul,
Magar boisi xor-xorim yetishti.
Jahonga agar o'zga zeb o'lsa, tong yo'q,
Jahon zebi birla nigorim yetishti.
Ne tong, nolada qolmasa ixtiyorim
Ki, zulm ichra beixtiyorim yetishti.
Ochilsa nishotim guli, yo'q ajabkim,
Buzug' bog'ima navbahorim yetishti.
Xush ulkim, Navoiy yetishkach, dedi yor
Ki, ovorai beqarorim yetishti.

* * *

Yana hnjron o'ti jonimg'a tushti
Ki, aning tobidin qonim qurushti.
Xumori hajrdin, ey soqiyi bazm,
Qadahkim, chiqqaln jonim yovushti.
Ilik ber, ko'zga surtay bushmas, ey sho'x,
Qafi poyingnikim o'ptum, ne bushti.
Mening holimg'a afg'on chekti ahbob,
Kecha ko'yungdakim itlar ulushti.
Azalda rind xushhol o'ldi maydin
Vale xilvat aro zohid tumushti.
Safar ranji ko'nguldin chiqtikim, yor
Meni ko'rgach, ravon istab ko'rushti.
Navony hajr o'ti urg'anda tug'yon,
Chu urdum bodadin su, o'lturushti.

* * *

Siyosat etti soching mushk chun xato qildi
Ki, borcha jismi qorarib teriga tortildi.
Qadingg'a qullug'i ahdini nayshakar buzmish
Ki, buyla bir-biridin bandi-bandi ayrildi.
Boshinda toj zar o'ldi, ayog'i ostida nat',
Chu sham' xidmating aylarda poyasin bildi.
Magarki ko'z yumub ochquncha noz o'qin otting

*Ki, bir ajab tikoni ko'nglum ichra sonchildi.
Ko'zi xadangi balo yog'dururni fahm ettim
Ki, raxshi na'lidin o'tlar ko'zumga choqildi.
Qadah keturgilu dam urma dahr sirridin
Ki, mubham o'ldi bu so'z har nechaki aytildi.
Jigari kabobg'a mayl etmagan esa ul mast,
Navoiyo, nega bag'ringni har taraf tildi.*

* * *

*Yuzi xurshididin ko'zlar qamoshti
Va lekin tobidin jonlar tutoshti.
Bu xurshid uzra maydin gullar o'lg'on,
Gul uzra qatralar yanglig' yaroshti.
Sochi savdosida oshufta qissam
Tasalsul birla bir-birga uloshti.
Ajalni jon olurda yengdi hajring,
Nechakim ul muning birla o'choshti.
Qo'lini to'lg'adi ishqing xiradning,
Agarchi ul munung birla taloshti.
Falaktin nolani, tong yo'q, oshurmoq,
Falak zulmi chu bizga haddin oshti.
Shafaqdin ko'k yuzi gulgun emaskim,
Firoqingdin Navoiy qoni toshti.*

* * *

*Necha nihoni ishorat raqiblar sari,
Ko'z uchidin nazare ham g'ariblar sari.
Tikanlar ichra bo'lur gul ne tong, gar ul gulrux
Ham etsa mayl hamisha raqiblar sari.
Bu vajhdinki davo dardmanlarga yetar,
Nasibi vasl kerak benasiblar sari.
Yuzum sening sari bo'lg'usidur, bihamdillah,
Muhabbat ahli borurda habiblar sari.
Ne ayb telba ko'ngulni qochursa nosihlar,
Bo'lurmu tiflg'a rag'bat adiblar sari.
Chu husn davri vafosizdur, ey guli ra'no,
Qil iltifot gahi andaliblar sari.
Navony, chu erur hajr dardidin alaming,
Tazallum etma, gar o'lsang tabiblar sari.*

* * *

*Ul quyosh oquydayu men muztaribmen har sari,
Uylakim, fonusdin parvona qolg'ay tashqari.
Sadqasi bo'lmoq erur maqsud men sargashtag'a,
Oquyi davrig'a bukim aylanurmen har sari.
Ichkari ul gul tuvurlug'ni ko'tarmaslar, netay,
Ey sabo farroshi, bir lutf aylabon ul yon dari.
Parda ketgach, men zaifi zorg'a oson erur,
Yo'llaridin chig'ning solmoq o'zumni ichkari.
Oquy ichra har nedur, zohirdur ul yuz tobidin,*

*Sham' bo'lsa uyda, tashqardin bo'lur zohir bari.
Gar falak xirgohi bo'lsa peshxonang, ne osig',
Umr xayli chunki kundin-kunga kelmas ilgari.
Ey Navoiy, ul mahi xirgahnishin hifzi uchun
Ko'zanak ermaski, har sari tikilmish ko'zlari.*

* * *

*Vahsh xaylin dasht aro men telbai mahzun sari,
Om g'avg'osi xayol et shahr aro Majnun sari.
Ham borurda, ham yonarda o'tkudekdur charxdin,
Chiqsa ul oy hajrida ohim o'ti gardun sari.
Sham'ig'a parvona maylidekdurur ko'nglum qushi,
Borsa nogah ul qadu ruxsori otashgun sari.
Turfa ko'rkim, nosihim Farhod ila Majnun erur,
Bul-ajab holimg'a boqib tog' ila homun sari.
Har tun afzun bo'lg'an ohim o'tig'a jonim sipand
Kim, gazande yetmagay ul husni ro'zafzun sari.
Soqiyo, kup kunjidin tut bizga la'li nobkim,
Bu borinda mayl bo'lmas ganji Afridun sari.
Ey Navoiy, majma'ul bahrayn bo'lg'ay oshkor,
Mayl qilsa sayli ashkim nogahon Jayxun sari.*

* * *

*Jilvamu aylar qizil to'n birla har yon ul pariy,
Yo magarkim lolazor ichra kezar kabki dariy.
Telbalar qatli qizil qilmish libosin, ohkim,
Bir yo'li devonalar qonig'a kirmish ul pariy.
Xullasin xunoblig' jon rishtasidin qildi charx,
Bo'ldi jonlar joni, vah-vah, ul pariyvash paykari.
Orazing naqshimudur qonlig' ko'ngulda jilvagar,
Yo shafaqdin bo'ldi toli' oftobe xovariy.
Ich shafaqgun mayki, gardun qotiledurkim, erur
Yangi oy birla shafaq tiyg'u libosi ahmariy.
Qon aro ko'nglum yuzung shavqidin andoq xastadur
Kim, erur gulgun harir oltida aning bistari.
Ul pariy la'lida joning, ey Navoiy, bo'ldi mahv,
La'lgun kisvatda mahv etgandek o'zni ul pariy.*

* * *

*Boshni gar yerga qo'ya olmon, boqib mohim sari,
Boshima tufrog' sovurmoqqa boray shohim sari.
Tun aro anjum tutunda uchqun anglar, solsa ko'z
Kimsa, ko'nglum o'tidin bo'lsa ayon, ohim sari.
Men ko'nguldin rashk elturmen, ko'ngul mendin hasad,
Istasa ko'nglumki, qilsam azm dilxohim sari.
Ul quyosh sari borurda soya hamrohimdurur,
Rashkdin boqmon keyin bir qatla hamrohim sari.
Jon labing shavqidin ogah bo'lg'ali aylar Masih,
Jon berur chog'da tavajjuh joni ogohim sari.
Ey ko'ngul, ul husn ganjidan gadolig'dur ishim,*

Garchi yo 'q parvoyi aning shayalilohim sari.
Husni bog'idur nazargohim, Navoiy, zinhor
Solmag'il gohi nazar bog'i nazargohim sari.

* * *

Har o'qi kelsa meni zor sari,
Yuz duom o'qi borur yor sari.
Chun ko'ngul yoradur, jonim ham,
Kosh azm aylasa dildor sari.
Sitamidin qocha olmonki, borur
Ko'nglum ul sho'xi sitamgor sari.
Ey Masihim, o'ladurmen, bir dam
Qadam et ranja bu bemor sari.
Bodai hajrdin ar yetsa xumor,
Azm qil kulbai xammor sarn.
Ko'zunga istamasang gardi alam,
Boqma bu gunbadi davvor sari.
Zaxmlarning asari qonidin
Boqa olmon tani afgor sari.
Qo'rgali dayrda ul mug'bachani,
Bo'lmisham shifta zunnor sari.
Jonni jonong'a, Navoiy, topshur,
Yorni yetkurako'r yor sari.

* * *

Xushturur gulgun qadah davrinda gulbargi tari,
Xossa bayram avvali bo'lg'ay dag'i gul oxiri.
Har varaq bir nomayi ishratdurur fahm aylagil,
Tong yelidin abtar o'lmastin burun gul daftari.
G'uncha xudi birla gul qolqonig'a yetti shikast,
Bo'lg'ali paydo sarig' savsanning oltun shashpari.
Gul adam shomig'a yuzlangan uchun zanbaq guli
Bor kumush mash'al dog'iyu xurdalardur axgari.
Lola qon uzra bo'yalib, o't uza anbar qo'yub
Bor pariixon, chiqmag'an g'oyib chechaklardur pariy.
Nilufar tutmish sipehri lojuvardiy hay'atin,
Jolalar yuzinda andoqkim nujumu axtari.
O'psa la'lingni Navoiy sanga xush kelmas, vale
Xushturur gulgan qadah davrinda gul bargi tari.

* * *

Ey uzoring ollida sharmanda mehri xovariy,
Yo'qsa nevchun yoshunur har kecha andoqkim pariy.
Qomatingdin azmi sahro qildi gulshandin tazarv,
Tog' sari uylakim faryod etib kabki dariy.
Gulshani husnungg'a ziynat berdi terdin qatralar
Kim, ko'rubtur bo'yla gulbarg uzra shabnam gavhari.
Hajr so'zi za'flog' jismim aro bo'lmish nihon,
Bas ajabdur bir ovuch xas ichra do'zax axgari.
Safhayi husnungda haq sirrin ko'rur ko'nglum ayon,

*Tong emas bulbulg'a mushaf o'rnida gul daftari.
Yor bazmida visol ahli chekar jomi murod,
Davr chun hajr ahlig'a qism etti mehnat sog'ari.
Ey Navoiy, yor zulmig'a ne chora, g'ayri sabr,
Kimsa netkay sabr qilmay zolim o'lsa dilbari.*

* * *

*Tavsaning na'lidin istarmen boshimg'a afsare,
Hindudekkim boshig'a tovsudin sanchar pare.
Orazingda may, may ichra orazing zohir qilur,
Gahe axtardin shafaq, gohe shafaqdin axtare.
Bazmi ayshin ko'kka neychun chekmagay ulkim, anga
Tutsa ruhullah dami har dam quyoshdek sog'are.
Masnadim ko'rgilki, har tun qasri toshu farshidin,
Boshqa xoro muttakodur, tang'a koshi bistare.
Vah, ne lo'liyvashdur ul qotilki umdan xalqning
Qonini to'kmakka har bir kirpigidur nishtare.
Orazing vasfi tunganmas kotibi sun' aylasa,
Dahr bo'stonida gul yafrog'laridin daftare.
Ey Navoiy, sarvdek ozod bo'l gar istasang,
Gul masallig shohide, bulbul kebi xunyogare.*

* * *

*Intizoridin ul oyning ko'zki soldim har sari,
Ko'z yumub ochquncha o'tti ko'z yoshim andin nari.
Yolinib ul ko'y iti birla borurmen ko'yiga,
Vahki, ul ko'y ichra bormen men keyin, it ilgari.
Dardu g'am turmish yasovuldek ko'ngul choki aro,
Qo'y mamoqqa kelsa hushu sabr xayli ichkari.
Ko'rmasangkim o'tni su tez aylagay, bir-bir turur
Ko'nglum ichra qatra-qatra su kebi paykonlari.
Lab aro og'zing chuchuk til birla go'yo anglasam,
Shahdlig' nishi bila gul bargini teshmish ari.
Zohidu har lahza o'lmak xonaqah fikridakim,
To tirikmen chiqmag'um dayri fanodin men bari.
Ey Navoiy, dema har damkim qadahni quy to'la,
Mayni oxir quysa xud bo'lmas qadahdin tashqari.*

* * *

*Mahvashekim mehridin bo'ldum jahon ovorasi,
Rahm etib bir chora qilmas o'lsa ham bechorasi.
Zaxmlar qilding yana g'am nishidin, ey bevafo,
Butmish erdi vasl no'shi birla bag'rim yorasi.
Bevafolar ko'ngli tong yo'q lablaringga bo'lsa sayd
Qaydakim la'l o'lsa, atrofida bo'lur xorasi.
Yuziga boqqach, ajab yo'q ko'zlarimga to'lsa ashk,
El ko'ziga yosh to'lar qilsa quyosh nazzorasi.
Dardi hajringdin Navoiy ko'ngli, ko'ksi, bag'ridur,
Har biri yuz poravu ming yara har bir porasi.*

* * *

Butmadi gulshan tavofi birla bag'rim yorasi,
Bermadi o'tung'a taskin sarvu gul nazzorasi,
Bir zamone sarvu bir dam gulga ko'p qildim nazar,
Bo'lmadi ul sarvi gulrux furqatining chorasi.
Gul bila sarv istabon gulshan sari mayl aylamas
Dashtdin ul sarvi gulruxsoraning ovorasi.
Qaddi hajrida har ohim dudi sarvedur baland,
Yuzidin ayru guledur ko'kragim har porasi.
Sarvu gul maftuni bo'lmakim, nigoru zeb uchun,
Sindurub har dam uzar ani falak makkorasi.
Sarv o'qdur, gul tikan, bog' ichra to ko'z ollidin
Borg'ali ul sarvi gulruxning qadu ruxsorasi.
Ey Navoiy, sarvu guldin kechki, qaddu yuzidin
Bor emish yuz yilchilig' yo'l sarv ila gul orasi.

* * *

Ey hayotim naqdi la'li xurdaoning sadqasi,
Javhari jonim aqiqi durfishoning sadqasi.
Ko'zlaring gar notavondur, sadqa vojibdur anga,
Yuz meningdek notavon har notavonning sadqasi.
Qomatu qoshing alif, nunikim, ul husn anidur,
Har malohat ahlikim, bor bo'lsun aning sadqasi.
Qo'zlarinning mardumi xoling savodig'a fido,
Bog'i umrum gulbuni sarvi ravoning sadqasi.
Qulni boshtin evurub ozod etarlar, vah, meni,
Boshtin evur, lek ozod etma, joning sadqasi.
Ting'asen sargashtalnkdin, ey ko'ngul, gar bo'lg'asen,
Mehrnbonlig' bobida nomehriboning sadqasi.
Bo'lub ul gul sadqasi, holingni arz etmish sabo,
Ey Navoiy, bo'lsa yuz joning, saboning sadqasi.

* * *

Har bag'ir pargolasi g'am dashtining bir lolasi,
Lek, bo'lg'an ishq o'tidin dog' har pargolasi.
Ishq sahrosig'a har kim kirmak o'lmaskim, erur
Bir yurakning dog'lig' pargolasi, har lolasi.
La'l uza ushog'roq inju aylagandek ta'biya,
Ko'rguzub shirin labingni har taraf tabxolasi.
Anjum ermaskim, tushubtur charx ko'zgisiga aks,
Baski, yog'di g'am tuni yer uzra ashkim jolasi.
Girdbolisht bo'lsa oy boshing qo'yarg'a, vajhi bor
Kim, aning davri yuzing oyining o'lg'ay holasi.
Gul xaridori chu ko'ptur, bo'lma ko'p, ey bog'bon,
Zeb uchun mashshota yo sotmoq uchun dallolasi.
Gar Navoiy nolasidin yor yolqibtur, vale
Ishq yo'q deb ta'n etar, gohiki yo'qtur nolasi.

* * *

Davlat tongi yuziyu sochi tong qorong'usi,

*Masti sabuh ko'zlarin eltib tong uyqusi.
Bulbul pari emas, gul erur bergali jilo,
Har bargi gulki, yeldin erur tiyra ko'zgusi.
Gulzor dahr shu'badasin go'iyi anglamish,
Ichinda za'farondin emas g'uncha kulgusi.
Boshimni yuqori qila olman binafshadek,
Ko'nglumga chunki chirmashur ul turra qayg'usi.
Ko'z bahri ichra shisha kiyib mardum etti g'avz,
Yoyildi ushbu vajah ila yuz sari injusi.
Holimg'a hajr bazmi aro tortsam surud,
Bor navha maddi telba ko'ngulning ayalg'usi.
Qatlimg'a mujda berdiyu o'lturdi intizor,
Bir umrdin so'ng elga yigit va'da bergusi.*

* * *

*Zohir aylar ashk ila ohimni hajring og'usi,
Go'iyi mundoq esnatur oxir nafasning uyqusi.
Hajri bepoyon, tuni muhlik, jununum bul'ajab,
Subh go'yo motamim tutmishki, kelmas kulgusi.
Kuydurub jismimni, bergaysen kulum birla jilo,
Tiyra bo'lsa qon ila qatlimda tiyg'ing ko'zgusi.
Meni majnundek tutuptur dasht demangkim, bu dasht
Tog'lar erdiki, homun qildi ko'nglum qayg'usi.
Ey ko'ngul, oh o'qlarin ul g'amzaning ollig'a chek
Kim, o'q otmog'lig'da sendin tuzdur aning qobusi.
Demangiz oshiq ko'ziga ne yorug'lug'dur mufid,
G'am kuni dilbar yuzi, hijron tuni tong yog'dusi.
Hajr aro tuzdi Navoiy vasl mulkin berdi yor,
Andoq ish qilg'ang'a mundin kam kerakmas jo'ldusi.*

* * *

*Nargisin gul uzrakim, bemor etar noz uyqusi,
Misli sho'xedurki, sust etkay ani yoz uyqusi.
Ko'z ochib bexudlug'umni ko'rmasa yo'qtur ajab
Kim, manga baxt uyqusi bo'lmish, anga noz uyqusi.
Charxi soyir go'iyi oshiqdururkim, kechalar
Bor aning ham men kebi ko'p ashkiyu oz uyqusi,
Bizni daf' o'lsun debon solmish o'zini uyqug'a,
Zarqdin xoliy emastur ul fusunsoz uyqusi.
Har tun aylar istimo' el qissasin, vahkim, kelur,
Menki o'z holim desam, ul qissapardoz uyqusi.
Ista komil xidmatin g'aflatni raf' aylay desang
Bordur o'zdin g'oyib o'lmoq zumrayi roz uyqusi.
Ey Navoiy, ochma g'amdin ko'zki, sirrim qildi fosh,
Yaxshiroq bedorlig'idin buyla g'ammoz uyqusi.*

* * *

*Bo'ldi iyd, ul turki chobuk azmi maydon qilg'usi,
Vahki, el bexudlug'i jonimni qurbon qilg'usi.
Barqi ofat bo'lg'usi har shu'layekim ayrilur,*

Markabi tuynog'idin ul damki javlon qilg'usi.
O'q hunilab o't yolindek har tarafkim qo'ysa yuz,
Yuz ko'ngulni kuydurub, yuz jonni vayron qilg'usi.
Oshkoro jon olib har yon qilur mashg'ul o'zin,
Elni bilmas deb yigit o'zini nodon qilg'usi.
Sham' emas ko'z ochtilar nazzorag'a ahli qubur
Kim, ul oy iyd oqshomi sayri xiyobon qilg'usi.
Subh maydon azmi qilg'ach, vahki, yo'q yolg'uz meni
Olam ahlin iydi ruxsorig'a hayron qilg'usi.
Iydgoh ahli hujumi birla, ey shah, qilma kibr
Kim, falak bu jam'ni holi parishon qilg'usi.
Ey Navoiy, rashkdin o'ldumki, ul qotil bugun
Har taraf bu shakl ila yuzlansa yuz qon qilg'usi.

* * *

Bo'lg'ay erdi yuz tuman, ming ranju mehnat koshki,
Bo'lmag'ay erdi balovu dardi furqat koshki.
Yeldek aylarda havo sayr etkali jismim xasin
O'rtagay erdi urub bir barqi ofat koshki.
Xosiyat chun telbarab sahrog'a yuzlanmak emish,
Tutmag'ay erdim pariylar birla ulfat koshki.
Ofiyat kunjin, dedim, istay buzuldum bir yo'li,
Ko'nglum ichra kechmagay erdi bu niyat koshki.
Yuz g'arib ahvol bekaslikda har dam bor emish,
O'tmagay erdi tilimga lafzi g'urbat koshki.
Jilva qilg'uncha tilab tovus yanglig' ganji zeb,
Chug'z yanglig' tutqay erdim kunji uzlat koshki.
Yordin el rashkidin bo'ldum judo, bo'lg'ay edi
Iltifotin g'ayr ila ko'rmakka toqat koshki.
Demakim, jon et fido ahbob ila topqach visol,
Ey Navoiy, umr bergay oncha muhlat koshki.

* * *

Yuzidin o'lmasa, yo rab, ravo ko'zum tilagi,
Tazallumum iligidur adolating etagi.
Ko'ngulda furqat o'qi birkishibdur andoqkim
Kishi chekarda gumon aylagay aning so'ngagi.
Chamanda g'uncha emaskim, bo'lushur ul gul uchun
Fig'onim onchaki, qon bog'lanipturur yuragi.
Chechak nechukki, yopar ko'zni tiyra aylaptur,
Ko'zum bahorini gulgun sirishkning chechagi.
Labi xayolida bag'rim shikofini tiksam,
Alifdin igna qilur, jonu rishtadin ipagi.
Xazon chamang'a shabixun kelurga bo'ldi dalil
Sanavbar ushbu chamandin kanora aylamagi.
Ne ko'nglini buzadur dardu g'am Navoiyning,
Chu ul pariyduru bas ushbu telba ko'nglidagi.

* * *

Gul emas har yon yuzung davrida oro qilgali,

*Halqa urmishlar jamolingg'a tamosho qilg'ali.
Orazing Chin naqshi zulfung mushku haryon xol erur,
Hind elikim Ching'a kelmish mushk savdo qilg'ali.
Yuz uza og'zing o'g'urlab naqdi din bo'ldi nihon,
Chekti xatting xayli saf o'g'rini paydo qilg'ali.
Qilg'ali ishqingni pinhon aylading ko'ksumni chok,
Dema pinhon qilg'alikim oshkoro qilg'ali.
Eyki, so'rdungkim qachondin sen junun oshubida,
Ul pari xayli g'ami ko'nglumda g'avg'o qilg'ali.
Bodag'a rahm aylaganda ofiyat dastorini,
Yirttim bir go'shasidin bodapolo qilg'ali.
Yo'l chiqarmon tiyra shomimdin Navoiydek, vale
Muntazirdurmen hidoyat barqi bir choqilg'ali.*

* * *

*Gul emastur otashin, bulbullarin kuydurgali
Kim, libos etmish qizil ushshoqini o'lturgali.
Ko'yiga insa maloyik pashsha yanglig', rashkdin
Oh dudin zohir aylarmen alarni surgali.
Demangiz ulkim sevarsen, nega qoningni to'kar,
Lutf ortuq ko'rguzur ortuqsiroq sevdurgali.
Qatli om etkachki, qochti ishqdin har bul-havas,
Jismima jon kirdi ishqim ollida bilgurgali.
Ey Masiho, bir nafas ting'ilki, bormish do'stlar
Jonlar o'ynab, ul quyoshni boshima kelturgali.
Dayr aro bormu g'aming deb so'rmag'il, ey mug'bacha,
Daf' bo'lmish sen qadahni og'zima yetkurgali.
Ey Navoiy, ko'z-yuzidin olmoq o'lmas. voykim.
Ortuq aylar ijtinob ortuqsiroq telmurgali.*

* * *

*Tanuredur ichim, go'yo qizitqan ishq o'ti ani,
Yopishturg'an kabob o'rni anga har dog'i pinhoni.
Qizil raglar emas ko'z ichrakim, ko'z mardumin g'amzang
Aningdek nishlar urdiki, oqmish har taraf qoni.
Erur qadding xayoli gah ko'ngul, gah ko'zda go'yokim,
Budur ul jo'yboru bog'ning sarvi xiromoni.
Tariqi ishq aro ko'nglumdadur har dam g'ame ul uy
Ajab yo'l uzradurkim, o'ksumas bir lahza mehmoni.
G'amim shomin yorutti qadding ul yuz shu'lasi birla,
Netar kunduzni ulkim, buyladur sham'i shabistoni.
Yonar o'tlug' ko'ngulda otashin la'ling firoqidin,
Qiziq har la'lgun paykon erur bir la'li paykoni.
Xati rayhoni ichra bodayi la'lin xayol aylab,
Uchar har lahza ruhum, soqiyo, tut rohi rayhoni.
Munungdekkim, yiroqdur ka'bai maqsad hamonokim,
Erur manzilg'a yetmasdin jarasning tinmay afg'oni.
Navoiy davlati boqiy tilar bo'lsang yaqin bilkim,
Erur solikka mushkil topmoq ani bo'lmayin foniy.*

* * *

Jon mazraida bo'lsa, ne tong, dard xirmani,
Ohimdin o'ldi chunki falak yel tegirmani.
Xatting xayoli ko'nglum aro qildi yuz teshuk,
Bu nav' o'lur buzug'da qolin mo'r maskani.
Ko'nglum yorur, chu nomasini ko'zdin olmasam,
Uydekki, zeb kog'az ila topsa ravzani.
Zaxmi dog'i fatilag'a o't tushti, ey rafiq,
Dard uyining magar budurur sham'i ravshani.
Basdur yuzu qadding, gulu savsan, yana nedurur
Gulgun yilakning ustida takband savsani.
Bulbulg'a, ey gul ayla vafo toza-tozakim,
Serobu toza doim emas dahr gulshani.
G'amdin Navoiy o'lgusidur, ko'nglin asrag'il,
Chun sencha kimsa bilmadi dildorliq fani.

* * *

Jismi ul gulning qizil to'ndinmudur gul xirmani,
Yo solib ruxsori bir xirmang'a o't o'rtar mani.
Otashin gul jismida andoqki su muzmardurur,
O'yladur gulgun to'n ichra obi hayvondek tani.
Go'yiyo gul ichra savsan bargi aylabtur nihon,
Yo'qsa gulgun to'n ichinda ko'nglakidur savsani.
Qatl uchun ol ayladi to'n, yo'qsa ul qattolvash,
G'arqa bo'lmish qong'a, baskim bo'ldi qon to'kmak fani.
Otashin gulmu ekin, gulbunda har yon yo magar,
Ishq so'zidin tushub o't, kuydi bulbul maskani.
Gul sohib yuz yil agar gulrang may no'sh aylasang,
Arzimas bir kun tikon neshig'a davron gulshani.
Gul erur yuz xurdasi birla gadoyi jandapo'sh,
Ey Navoiy, muflisi qoni'ni bil shohi g'ani.

* * *

Labing takallum etib, so'zda lol qildi meni,
Ochildi zulfungu oshuftahol qildi meni.
Yuzi ko'rundi, oching emdi zulfi silsilasin
Ki, ul pariy yana majnunmisol qildi meni.
Oyog'in o'pkali boshim yo'lig'a yetkurdum,
Fig'onki, zulfi kebi poymol qildi meni.
Qoshi xayolida payvasta baski, chektim ranj,
Falak bu g'amda nechukkim, hilol qildi meni.
Beli g'amida xayol o'ldum ohu afg'ondin,
Bu mo'ya mo'y etib, ul nola nol qildi meni.
Kup og'zima quyu qo'y adl jomin, ey mug'kim,
Qazo bu shevada bee'tidol qildi meni.
Navoiy, anglaki, jurmumcha yuz umidim bor,
Faqiri zohid o'zidek xayol qildi meni.

* * *

Vah, necha davron jafosi aylagay mahzun meni,

Soqiyo, bir davr ayog'i birla qil majnun meni.
Behud o'lmishmen mayi la'lingni ko'rgach, ohkim,
Qildi mast og'zing'a yetmay ul labi maygun meni.
Lahza-lahza uylakim, javrungki husn aylar fuzun,
Shavq aro ham ishqing aylar dam-badam afzun meni.
Elta olur bir quyun jismim xasin ul ko'ydin,
Ranja bo'lma qilg'ali ovora, ey gardun, meni.
Mujdai vaslu hayot o'lg'ay dedim noming, valek
Xatti behush aylabon qatl ayladi mazmun meni.
Menda mug'dayri havosi g'olibu sizda xumor,
Mayg'a, ey ushshoq, muflis aylangiz marhun meni.
Ey Navoiy, vasl aro-o'q kosh sursa tig'i kin,
Furqatida oqibat o'lturgusidur chun meni.

* * *

Ohki, ishq ayladi shaydo meni,
Soldi junun ko'yiga savdo meni.
Ishq ila savdo bo'lubon muttafiq,
Ayladilar dahrda rasvo meni.
Dasht aro Majnun demayinkim, vuhush,
Keldilar aylarga tamosho meni.
Kimniki ishq istadi qatl etkali,
Hajr ravon ayladi paydo meni.
Kimki meni o'turur, ul tirguzur,
Yo'qsa qochar, ko'rsa Masiho meni.
Dayr emas erdi yerim, ozg'urub,
Soldi buyon bir buti tarso meni.
Voyki, o'lturgali qilmas pisand,
Ishq yana kimsani illo meni.
Soqiyo gulchehradin oshuftamen,
Demaki, mast ayladi sahbo meni.
Yor Navoiyni tilab, ey ko'ngul,
Yo seni o'lturgusidur, yo meni.

* * *

Ey quyosh, nevchun qoshingdin soyadek surdung meni,
Ravshan aylab jumlai olamni, kuydurdung meni.
Kuydurub, ey ishq o'ti, gardung'a sovurdung kulum,
Poyada oxir bu yanglig' ko'kka yetkurdung meni.
Hajr o'ti tobi yana behol qildi nechakim,
Ey nasimi vasl, o'z holimg'a kelturdung meni.
Ishq man'ida so'zung chun hashv edi bo'ldum xamush,
Qilma, ey voiz, gumonkim yo'ldin ozg'urdung meni.
Nayladim, ey ishqim, bo'ldum o'lum mustavjibi,
Kim, bu yanglig' hajr jallodig'a topshurdung meni.
Vasling etting va'da, ammo hajringa qilding asir,
Ko'kka chekting, lek yerga oqibat urdung meni.
Ey Navoiy, vasl agar ro'zi emastur chora yo'q,
Qilmading deb sa'yi bas, ne ishga yozg'urdung meni.

* * *

*Bir pariy paykar g'ami oshuftahol etmish meni,
Elga ahvolim demaktin gungu lol etmish meni.
Men havoyini, ne tong, ko'rguzsalar bir-birgakim
Egma qoshing fikri andoqkim hilol etmish meni.
Oshkor etmas edim ishqin, vale o'tkan kecha
Boda zo'r aylab, yig'i bee'tidol etmish meni.
Yor ko'yi ichrakim tufrog' ila teng bo'lmisham,
Ishq g'avg'osi bu yanglig' poymol etmish meni.
To tanimg'a o't tutashmish, barqdekdur hay'atim,
Furqating to za'fdin andoqki nol etmish meni.
O't solurmen oh ila olamg'a men kim, zuhd kim,
Zohidi afsurda oyo ne xayol etmish meni.
Dashti vahshig'a anis o'lsam Navoiydek, ne tong,
Ul pariy savdosi chun Majnun misol etmish meni.*

* * *

*Yuz urma har taraf, ey sho'xu zor qilma meni,
Qaror tut nafase, beqaror qilma meni.
Ko'zumni sham'i jamoling furug'i birla yorut,
Tong otkucha kechalar ashkbor qilma meni.
Xudoy uchun yana har sari bexabar borma,
Fig'onu nolada beixtiyor qilma meni.
Tarahhum aylagil, ey ixtiyorsiz nola,
Damo-dam el ichida sharmsor qilma meni.
Hayot ranji, o'lum yodi sa'b emish, soqiy,
Bu dayr ichinda dame hushyor qilma meni.
Men o'zga, Vomiqu Farhod o'zgadur, ey ishq,
Tana'um ahli aro e'tibor qilma meni.
Qayonki borsang o'larmen Navoiy yanglig' zor,
Yuz urma har taraf, ey sho'xu zor qilma meni.*

* * *

*Zori ko'nglumda nihon, uylaki, jon deymu seni?!
Yo'q esa shiftai jon ichra nihon deymu seni?!
Sarvdin jilvada ortuqsenu guldin toza,
Toza gul deymu seni, sarviravon deymu seni?!
Barchadin ko'zda nihon bo'ldingu jon ichra ayon.
Vah, nihon deymu seni, yo'qsa ayon deymu seni?!
Yaxshiliq yoki yomonliq bila jonim olding,
Aylading yaxshi bular birla yomon deymu seni?!
Husn mir'oti senu nozu latofat sham'i.
Soddadil deymu seni, charbzabon deymu seni?!
Fitna olamg'a, zamon ahlig'a solding oshub,
Fitnai olamu oshubi zamon deymu seni?!
Ey ko'ngul, ishq aro bir yerga yetibsenki, degil,
Ibrati dahrimu rasvoyi jahon deymu seni?!
O'lturub erdi xumor, aylading, ey may, ani daf',
Quti jon deymu seni, naqdi ravon deymu seni?!*

*Qo'y fano lofi, Navoiyki, so'zung tutti jahon,
Bu taayun bila benomu nishon deymu seni?!*

* * *

*Tilarmen muztar etsa ofati ozurda jonimni,
Sovursa ofiyat birla tuzulgan xonumonimni.
Chiqib sarxush, chopib abrash, qilib javlon, olib maydon,
Vujud iqlimidin mahv aylasa nomu nishonimni.
Urub jonimg'a nishi g'am, tuzub qatlim uchun marham
Xino qilsa balo shohidlari ilgiga qonimni.
Firoq ichra alifdek qaddima g'am tog'ini yuklab,
Uhud ostidag'i dol etsa jismi notavonimni.
Junun ko'yida usruk sudratib ratb-ul-lison qilsa
Fano avboshig'a dayr ichra bu rozi nihonimni.
Yuzin aylab qora keynicha solib ishq atfolin,
Bori mastu malang o'ynatsa aqli xurdadonimni.
Navoiy, ne may erdikim, ichib olamg'a fosh ettim,
Ulustin yoshurun yillar ko'ngulda asrag'animni.*

* * *

*Tilarmen islab-islab g'abg'abingni,
Gah o'psam orazingni, gah labingni.
Erur bu bir tamanno baski topsam,
Yuzum surtarga na'li markabingni.
Yuzu zulfin ko'rarga borg'um, ey charx,
Judo qilg'il qamardin agrabingni.
Falakdin o'tti gardi anbarolud,
Chu maydon ichra surdung ashhabingni.
Yuzi, ey charx, burqa' ochti terlab,
Bulutqa chirma oyu kavkabingni.
Qadi borinda to'bidin dema so'z,
Qil, ey zohid, biyikrak mashrabingni.
Navoiy, yor rahm etkaymu, yo rab,
Eshitsa muncha «yo rab-yo rab»ingni.*

* * *

*Biravki ishq bila qildi muttaham bizni,
Ne nav' yo'q deylikim, etti muhtaram bizni.
G'amingda bir-iki dam qoldi, jonni botroq ol,
Hayot vahmidin o'turma dam-badam bizni.
Ko'ngul ne mujda berursenki, bazm aro tuno-kun
Hariflar aro yod etmish ul sanam bizni.
Demangki, tig' surub, boshimizni soldi quyi
Ki, qildi hajrda sharmanda ul karam bizni.
Firoq muhliku vasl ichra shodlig' muhlik,
Firoqi o'turur ermish, visoli ham bizni.
Icharda durdi may aylab sinuq safolni jom,
Bo'lur bu joh ila davr ahli desa Jam bizni.
Navoiy ayladi hijronda nolayu faryod,
Xarob qildi ul ohangi zeru bam bizni.*

* * *

*Xurdabinlar fahmi idrok aylamas yor og'zini,
Xurdayi ma'ni adosi qildi izhor og'zini.
Neshi no'sh olud sanchib bargi gul uzra ari,
Fosh etib shirin labin, qildi namudor og'zini.
Nuqtai mavhum aro qilsun tasavvur suqbai.
Kimki mafhum aylamak istar aning tor og'zini.
Chun o'libmen za'fdin, dam yo'qki, topman tiyralik,
Qo'yki, qo'ysun chehra ko'zgusiga bu zor og'zini.
Zarra xurshid ichra kirsu, uylakim, bo'lgay nihon,
Xalqdin yoshurdi ul xurshidi ruxsor og'zini.
Qo'yki, o'z og'zimni og'zingg'a qo'yay, ey mug'bacha,
Yo'qsa kup og'zig'a qo'y men zori bemor og'zini.
Ey Navoiy, hajr o'ti sharhida chun surdung hadis,
O'rtading takror etarda ahli guftor og'zini.*

* * *

*Demaki, qatlima ushshoqi notavon yaxshi
Ki, buyla javrunga bir men kebi yomon yaxshn.
Xush ulki, qatlg'a ushshoq aro yomonlardin
Ul oy meni sog'inib dedikim, falon yaxshi.
Kishiki vasl tilar, g'urbat ixtiyor etsun,
Ul orzug'a burun tarki xonumon yaxshi.
Aning visolida jonu ko'ngul emas mahram,
Gar ul muyassar o'lur, g'ayrdin nihon yaxshi.
Qadahni tashlaki, bas tashnalabmen, ey soqiy,
Mening sumurmakima bahri begaron yaxshi.
Ne ayb, mug'bachag'a dayr tomi uzra xiron,
Yoreki qilsa quyosh jilva, osmon yaxshi.
Ajab malohat emasmu yuzungakim, ko'runur
Senga, senga chu boqarmen zamon-zamon yaxshi.
Agarchi kelmadi bemehr yor javri yomon,
Chu yaxshi boqsang, erur yori mehribon yaxshi.
Navoiyo, yomon eltur chu noladin ul gul,
Ne sud, bulbul agar aylasa fig'on yaxshi.*

* * *

*Ey quyoshqa ko'z qamashturg'on jamoling partavi,
Sarvi ra'nolikda xushraftor qadding payravi.
Qof tog'in gar parilar maskan etmishlar ne tong,
Qarilardur navjuvonim hijlatidin munzaviy.
Uylakim Moniy ishidin zoyi' o'ldi naqshi Chin,
Ul buti Chin suvratidin bo'ldi naqshi monaviy.
Ishq ilgi quvvati men xastani qilmish zabun,
Ey ko'ngul, ne chora aylay men zaifu ul qaviy.
Bulbul ar gulbong urar gul suvratidin men xamush
Kim, takallum taxtig'a kirmas adoyi ma'naviy.
Ishq sirrin rindi durdiykash bilur, yo'q ahli dars
Ulcha avroq uzra sabt o'lmas ne bilgay Mavlaviy.*

*Demangiz bulbul Navoiyni, samandardekki, bor
Nazmi ichra shu 'layi Jomiyu so 'zi Xusraviy.*

* * *

*Ko 'nglum olg'on dilbarim dildorlig' bilmas, netay,
Bilsa g'amgin aylamak g'amxorliq bilmas, netay?
Husnig'a boqtim ko'zunning mardumig'a urdi nesh,
Mahvashim oyini mardumdorlig' bilmas, netay?
Dema usrukdur ko'zum, qilma tazallum ollida,
Ko'z yumub ochquncha ul hushyorlig' bilmas, netay?
Ul pari paykarg'a yoqmas zorlig' birla fig'on,
Telba ko'nglum yuz fig'onu zorlig' bilmas, netay?
Odamivashliq pari ruxsorldin xo'b erur,
Chun bu ishni ul pari ruxsorig' bilmas, netay?
Eyki dersen dayr pirig'a nedin bo'ldung murid,
Shayxi hiylat pasha juz makkorlig' bilmas, netay?
Mastu behush o'lmog'im tun-kun, Navoiy, so'rmag'il,
Charxi javrandisha juz g'addorlig' bilmas, netay?*

* * *

*Ey ko'ngul, kelkim, balo bazmida jomi g'am tutay
O'z qatiq holimg'a o'lmastin burun motam tutay.
Yig'labon boshing'a ohim dudidin chirmab qora,
Motamim el so'ngra tutquncha, o'zum bu dam tutay.
Olam ahlig'a necha qildim vafo, ko'rdum jafo,
Ey ko'ngul, kel-kelki, tarki jumlayi olam tutay.
Emdikim, ishrat surudidin ochilmang, ey ko'ngul,
Navha ohangin tuzub, bir dam seni xurram tutay.
Mastlig'din o'zga yo'q dardim iloji, soqiyo,
May keturkim, ham ichay, bir lahza ani ham tutay.
Qo'yg'il, ey nosihki, mug' dayrida o'z ahvolima,
Mast loya'qil yoqam yirtib, surudi g'am tutay.
Chun jahon birla jahon ahlig'a yo'q ermish vafo,
Ey Navoiy, men fano sarrishtasin muhkam tutay.*

* * *

*Ishqing ichra ko'ksuna oncha junun toshin uray
Kim, xiradning shavkatin, taqvo shukuhin sinduray.
Qilsa tavsanlig' ko'ngul tortib junun zanjirig'a,
Hajr zindonida ishqing shahnasig'a topshuray.
Ul pari ko'zdin chu maxfiydur hamesha, vah, necha
Istab ani topmasa, majnun ko'ngulni yozg'uray.
G'am tuni anjum ko'zi yanglig' yumulmas ko'z bila,
Vah, necha gohe yuray, gohe turay, goh o'lturay.
Chun ne taqdir o'lsa tag'yir o'lmas ermish sa'y ila,
Qayg'u qismim bo'ldi deb ortuqsi nevcun qayg'uray.
Ul quyoshqa zarraye ta'sir uchun yo'qtur, ne sud
Gar to'quz aflokni ohim o'tidin kuyduray.
Ey Navoiy, istasam o'lmak ne g'am el ta'nidin,
Bore men har nav' etib, jonong'a jonni yetkuray.*

* * *

*Ko'ngul chun sendin uzdum, shodlig' emdi muhol ulg'ay,
Ochilmog'liq uzulgan g'unchag'a ne ehtimol o'lg'ay.
Qading ham gul sochar, ham soya solur, ham xirom aylar
Ajab gar gulshani firdavs aro mundoq nihol o'lg'ay.
Ko'ngul bir poybo's ummididin zulfungg'a bog'landi
Ki, topqay kom chun zulfung yururda poymol o'lg'ay.
Su hayvon chashmasidin, yel Masih anfosidin topsa,
Qachon to'big'a naxli qomatingcha e'tidol o'lg'ay.
Jununum ko'yida bir tosh zaxmig'a harif ermas,
Necha Farhod savdo tog'ida Majnunmisol o'lg'ay.
Ko'ngul birla xayoling uyla chirmalmishki, bilmonkim,
Xayoling ko'nglum o'lg'ay, yo'qsa ko'nglum ul xayol o'lg'ay.
Labi la'ling mayidin rashhaye topmish zaqan sari
Demakim, rangi maygun bu latofat birla xol o'lg'ay.
Emas mayxonaning sing'an safoli durdidek ichsam,
Agar jomi Jam ichra Xizr suyidin zilol o'lg'ay.
Tut, ey soqiy, manga bir mayki, aning nash'asi yetkach,
Ko'ngul behol bo'lg'ay, jong'a har dam o'zga hol o'lg'ay.
Xush ul rindiki, borg'ay kulbadin gulshang'a borg'andek,
Baqo mulkiga chun dorul-fanodin intiqol o'lg'ay.
Navoiy, tiyrasin ahli nazar xokirahin ko'z tut,
Sanga bu surmadin shoyad yorug'luq ehtimol o'lg'ay.*

* * *

*Ne pok Majnunki, bir pariy chehra pok husnig'a zor bo'lg'ay,
Bu pok ishq ichra pok jon tarki etsa, ne ixtiyor bo'lg'ay.
Sirishku ohim natijasidin uzori ko'nglumni chekti go'yo
Ki, ishq obi havosi birla bu nav' dilkash bahor bo'lg'ay.
Yuzida ter fitnasidin bo'lsam ajab emasturki, marqadimda
Ushoq tosh o'rnida xayli anjum, oy anda sham'i mazor bo'lg'ay.
Ko'ngul chu kirpiklaring xayolig'a tushti, resh o'ldi barcha juzvi
Tikan aro tushsa bir yalang telba, yo'q ajab, gar figor o'lg'ay.
Men ul quyoshsizki za'faron rishtasidek o'ldum, ajab ermastur
Dalili ishq ulki, rangi asfar dog'i badan ham nazor bo'lg'ay.
Chu jonni bekaslik ichra g'am oldi mendin, ey ishq ahli, g'am yo'q
Xush ulki, muhlik g'ami yetishsa yonida bir g'amgusor bo'lg'ay.
Xumor hijron sudo'idin mayl qildi mayxona sari ko'nglum
Magarki, ul sari moyil o'lg'ay angaki, ranji xumor bo'lg'ay.
Zamonu ahli zamonni zinhor ko'rma xoshok birla xascha
Ki, olamda olam ahli dono qoshinda bee'tibor bo'lg'ay.
Vafo yo'linda Navoiy o'ldiyu ko'rmadi g'ayri bevafoilig',
Vafo shiori bilurki, yorig'a bevafoilig' shior bo'lg'ay.*

* * *

*Chu har dam ul pariy begona bo'lg'ay,
Yaqindurkim, kishi devona bo'lg'ay.
Shabiston ichra sen ul sham'senkim,
Kavokib davrida parvona bo'lg'ay.*

*Ko'rub xolingni bildimkim, qurutqon
Shikibim mazra'in bu dona bo'lg'ay.
Mayi la'lingdin ulkim, bo'ldi ranjur,
Anga dorush-shifo mayxona bo'lg'ay.
Ne yer bo'lg'ay dema ming g'amg'a manzil
Ki, gar bo'lg'an bizing vayrona bo'lg'ay.
Birov jonu jahondin istagay do'st
Ki, ham ozoda, ham farzona bo'lg'ay.
Navoiy sensiz o'lmay mujrim o'lmish,
Gar olsang joninn, jurmona bo'lg'ay.*

* * *

*Yor ila bir xilvat istarmenki, ag'yor o'lmag'ay,
Balki ul xilvatning atrofida dayyor o'lmag'ay.
Ko'zga ko'nglum dardidin yig'larg'a imkon qolmag'ay
Tilga dardim sharhini aylarga guftor o'lmag'ay.
Eldin andoq yoshurun istarmen ul xilvatnikim,
Ko'nglum andin voqifu jonim xabardor o'lmag'ay.
Yor budi ichra nobud o'lg'amenkim, o'rtada
O'zgalikdin demakim, o'zlukdin osor o'lmag'ay.
Buki, derlar bordurur devor keynida quloq,
Ul fazo davrida ko'z yetguncha devor o'lmag'ay.
Maxfiy asrorimg'a bo'lg'ay yor lafzidin ado,
Yordin ayru valekin sohibi asror o'lmag'ay.
Ey Navoiy, qilma har yor ollida sirringni fosh,
Bormudur imkonikim, ul yorg'a yor o'lmag'ay.*

* * *

*Ne kun o'lg'ayki, nigorim kelgay,
Bog'i umrumda bahorim kelgay.
Umr bog'ida bahor uldurkim,
Sarv qad lola uzorim kelgay.
O'lmagaymen yo'lida, gar boshima
Sekretib shahsuvorim kelgay.
Ul gado jonig'a o't tushkaykim,
Olg'ali sham'i mazorim kelgay.
Ko'yida itti ko'ngul, vah, qachon ul
Masti devona shiorim kelgay.
Qani maykim, chu ichib mast o'lsam,
Ko'kka tuz boqqali orim kelgay.
Ey Navoiy, tilamon huru pariy,
Shoyad ul bazmda yorim kelgay.*

* * *

*Ey ko'ngul, vaslidin ul oy bizni navmid etmagay,
Jonimizg'a furqat anduhini jovid etmagay.
Qasdi jon aylarda la'lig'a tatabbu' qilmag'ay,
Kungul o'rtar chog'da ruxsorig'a taqlid etmagay.
Vasl ummidi bila ushshoqini qilg'anda shod,
G'ussalig' ko'nglumni hajri birla tahdid etmagay.*

*Tushta ko'rdum orazin ko'nglumni barqi ishq ila,
Ul qadar garm ettikim, tush vaqti xurshid etmagay.
Itlaring sing'an safoli tushkach ilgimga, ko'ngul
Oncha faxr ettiki, jomi birla Jamshid etmagay.
Durri vahdat topmag'ay hargiz fano girdobidin,
Solikekim o'zni g'arqi bahri tajrid etmagay.
Oncha faryod etti mutriblar Navoiy nazmidin
Kim, Utorid she'ridin charx uzra Nohid etmagay.*

* * *

*Necha hajringda chekib un yig'lay,
Har kecha yig'layu har kun yig'lay.
Kecha faryodima yetkay deb ul oy,
Osmondin oshirib un yig'lay.
Har taraf zohir etib kavkabi ashk,
Kun tulu' etkucha har tun yig'lay.
Ashkdin kirpik uza ul xat uchun
Yog'durub sabzag'a shudrun yig'lay.
Charxu anjum sari ohim o'tidin,
Yuborib dud ila uchqun, yig'lay.
Charx bedodidin ul mushfiq yor,
Bir zamone meni qo'ysun, yig'lay.
Dema vaslimda Navoiy yig'lar,
Vasl mumkin esa nevchun yig'lay.*

* * *

*Necha kilki taxayyul birla bir suvrat nigor aylay,
Anga oshiq yasab, ko'nglumni umdo beqaror aylay.
Necha chirmashturub bir zulf savdosin dimog'img'a,
Uzumni ahli savdodek parishonro'zgor aylay.
Necha bir sarvdek qomat havosi birla har soat,
Jahonda ohu afg'ondin qiyomat oshkor aylay.
Necha bir lolarux dog'i g'amin istab tanim uzra,
Quyub yuz dog'ani qonlig'yoshimdin lolazor aylay.
Erur bas tiyra shomi ishq, yo rab, husn sham'in yoq
Ki, jon birla ko'ngul o'rtanmagin parvonavor aylay.
Necha g'am dashti ichra bir pari mehrida soyamni,
Junundin bir zamon qovub, gahi andin firor aylay.
Necha anjum bila charx ofatidin charxu anjumdek,
Havoni ohim o'tidin to'la dudi sharor aylay.
Chu hech ish ixtiyori kimsada yo'qtur, qo'y ey zohid
Ki, tarki ixtiyor etmakni men ham ixtiyor aylay.
Navoiy, boda bahri begaronig'a meni solg'il
Ki, gardun bahrining mavji balosidin kanor aylay.*

* * *

*Evrulay boshingg'au behushu hayroning bo'lay,
Bir zamon sadqang bo'lay, bir lahza qurboning bo'lay.
Xoni vaslingdin agar qovsa raqibing, rag'mig'a
Ko'nglum istardek taxayyul birla mehmoning bo'lay.*

Netti jon topsam visolingdin labingning xolidek,
Ko ‘zu zulfungdin necha mastu parishoning bo ‘lay.
Xushturur vasling mayidin har taraf xirqamda dog‘;
Necha, jono, muftaloyi dog‘i hijroning bo ‘lay?
Garchi bandangmen, meni ozod qilma lutfdin
Kim, quyundek sadqayi sarvi xiromoning bo ‘lay.
Tanni jilvang vaqti tufrog‘ aylay, ey chobuksuvor,
To boshingg‘a evrulurga gardi maydoning bo ‘lay.
Ey Navoiy, gungu lol istar esam tong yo ‘q seni,
Tobakay ozurdayi faryodu afg‘oning bo ‘lay.

MUSTAZODLAR

Din ofati bir mug‘bachai mohyuliqodur,
mayxoravu bebok
Kim ishqidin aning vatanim dayri fanodur,
sarmastu yoqom chok.
Ham turrasining dudi vara‘ beliga zunnor
men kofiri ishq.
Ham yuzi majus o‘ti kebi shu‘lafizodur,
men o‘rtanibon pok.
Ul chehra furug‘i tushubon zor tanimg‘a
bir nav‘ kuyarkim.
Har kimsa ani ko‘rdi sog‘indiki yonodur
o‘t ichida xoshok.
Hayvon suyi jonimni olur la‘lidin ayru
ul jur‘ai maykim,
Tegmish anga maygun labi jonimg‘a davodur
ne zahru, ne taryok.
Bu nav‘ki aylar, mayi vasli havasidin
maxmur bo‘lubmen.
Mushkilki yozilg‘ay bu xumoriki mangadur
sog‘ar bo‘lub aflok.
Soyilmenu maqsudum erur naqdi visoling
buxl aylama, jono,
Kim barcha mazohibdaki ishq ahli arodur,
mazmum erur imsok.
Hajringda yuzi sarg‘oribon dam ura olmas,
bechora Navoiy.
Go‘yoki xazon faslida bebargu navodur
ul bulbuli g‘amnok.

* * *

Ne vo‘smavu ne kesmadur ul zulfi sumansoy,
ne g‘amzai jodu,
Mashshota sanga zoli falakdur magar, ey oy,
xurshid anga ko‘zgu.
Qosh yosi bila kirpik o‘qin har sari otsang,

imkoni xato yo 'q,
Har kimsaki, bo 'lg 'ay anga bu nav' o 'qu yoy,
tuz bo 'lg 'usi qobu.
Masjid yo 'lin asrab necha din ahli yo 'luqsa,
rahzanliq etarsen,
Tengri yo 'lini asramoq, ey kofiri xudroy
bu nav' bo 'lurmu?
Gar istamadi subhi ummidimni yoshurg 'ay
mehnat qora shomi,
Har yon sochilib, bas, ne uchun bo 'ldi sumansoy
ul turrai hindu.
Hijron tuning tiyralig 'in kavkabi ashkin
daf' aylasa, tong yo 'q,
Anjum sipahi ko 'prak erur anjumanoroy,
tun bo 'lsa qorong 'u.
G 'am dashtini qat' aylabon ul ko 'yg 'a yetmon,
ko 'rmon ani tush ham.
Kim bo 'lsa haram shavqi bila bodiyapaymoy,
ko 'zdin o 'char uyqu.
Ul sho 'x Navoiyni, dedikim, qilayin qatl
bir ko 'z uchi birla,
Ey voyki, bir ham anga ko 'z solmadi, ey voy,
qatl ushbudur, ushbu.

MUXAMMASLAR

Ohkim, tarki muhabbat qildi jonon oqibat,
Bo 'ldum ushbu g 'ussadin rasvoyi davron oqibat.
Qolmadi maxfiy g 'amim el ichra pinhon oqibat,
Yoshurun dardimni zohir qildi afg 'on oqibat,
Asrag 'an sirrimni yoydi sayli mujgon oqibat.
Toki chekti o 'qu yo qasding 'a ul mujgonu qosh,
Ayladi paykonlari har sari bag 'rimni xarosh,
Pardayi sabru salomat yoyibon, ey bag 'ri tosh,
Yoshurub erdim bag 'ir chokini, vahkim, qildi fosh,
Har taraf ko 'zdin tarashshuh aylagan qon oqibat.
Ko 'p yugurdum ishq yo 'lida meni gumrohkim,
Bilgasen holimni, lekin bo 'lmading ogohkim,
Ishq aro o 'lgumdurur bil, emdi, ey, dilxohkim,
Tiyg 'i hajringdin nihon ko 'ksum shikofin, ohkim,
Elga ravshan ayladi choki giribon oqibat,
Tiyrboroni g 'aming yog 'durg 'ali ko 'nglumga sahm,
Yuz tuman dog 'i nihon qo 'ymish edi ul xayfu sahm,
Xalq ani fahm etmasun deb bor edi ko 'nglumda vahm,
Voykim, ko 'ksum shikofidin ulusqa bo 'ldi fahm,
Ishq o 'ti bag 'rimda qo 'yg 'an dog 'i pinhon oqibat.
Ul pariykim, telbalarga ishqidin monand edim,

Zulfi zanjirida Majnundek asiri band edim.
Javrig 'a qone' bo 'lub vaslig 'a hojatmand edim.
Shavqidin dam urmayin bedodig 'a xursand edim,
Vahki, bo 'ldum hajridin rasvoyi davron oqibat.
Orazi qoshida gul yuz vajah ila bordur karah,
Ming jihatdin nutqi ollinda erur bulbul safih.
Ko 'ziyu zulfig 'a ermas nargisu sunbul shabih,
Gar budur kofir ko 'zu zunnori zulfi, ey faqih,
Bo 'lg 'udekmen, dayr aro mastu parishon oqibat.
Jonni Majnun ul pariy ruxsora yodi ayladi,
Ko 'zni giryon ishq zulmi may fasodi ayladi,
Tanni uryon, aqlu donish xayrbodi ayladi,
Ishq ko 'yida jununumni munodo ayladi,
Hajr toshidin munaqqash jismi uryon oqibat.
Boda ichkim davr ishida e 'tidole ko 'rmaduk,
Navbahori husn aro sohib jamole ko 'rmaduk
Kim, xazoni umrdin anda zavole ko 'rmaduk,
Dahr bo 'stoni aro sarkash nihole ko 'rmaduk,
Soya yanglig ' bo 'lmag 'an yer birla yakson oqibat.
Shahlig ' etkandin ne hosil faqr sirrin bilmayin
Hech kim mulki baqo sultoni bo 'lg 'onmu ekin,
Foniyi mahz o 'lmayin Sulton Abulg 'oziy bikin,
Ey Navoiy, davlati boqi tilarsen vaslidin,
Ani kasb etmak fano bo 'lmay ne imkon oqibat.

* * *

Ishq o 'tidin jismi zori notavonim o 'rtading,
Qaysi jismi zorkim, ruhu ravonim o 'rtading,
Parda orazdin olib jonu jahonim o 'rtading,
Vahki, o 'tlug ' chehra ochib, xonumonim o 'rtading,
Otashin la 'lingdin aytib nukta jonim o 'rtading.
Sen chu tiyg 'i kin chekib sabrim sipohi qo 'zg 'alib,
Ko 'nglum olib, azm etib, zoru hazin jismim qolib,
Emdikim, ko 'nglum olib, hijron o 'ti ichra solib,
Dema, ne qildim, ne qildim notavon ko 'nglung olib,
O 'rtading, ey qotili nomehribonim, o 'rtading.
Furqat ichra yo 'qki jonim kuydi yolg 'uz shavqidin
Kim, kuyar mahzun ko 'ngul ham kecha-kunduz shavqidin,
Necha, ey gardun, dedimkim, rahm ko 'rguz shavqidin,
O 'tda qildek to 'lg 'anib, kuyganda ul yuz shavqidin,
Nechakim tob urdi jismi notavonim, o 'rtading.
O 't tutashmish dahr aro har yon emastur lolazor,
Dud erur bo 'ston ichinda sunbul ermas mushkbor,
Tog ' aro yoqutdin axgarlar o 'lmish oshkor,
Ko 'kta zohirdur shafaqdin shu 'la, kavkabdin sharor
Kim, ani, ey shu 'laliq, ohu fig 'onim, o 'rtading.
Otlanib chiqqandakim olamni qilg 'aysen xarob,
Orazing xurshididin solding bari olamg 'a tob,
Tiyg ' tortib chun ko 'ngul sayd etkali qilding shitob,

Bismil etkach saydni andoqki, qilg'aylar kabob,
Zaxm etib ko'nglumni chunkim oqti qonim o'rtading.
Ul quyosh tokim ko'rundi didayi giryonima,
Qolmadi o'zluk xayoli xotiri vayronima,
Har tarafdin tushti ofat barqi xonumonima,
Urg'ali, ey ishq zolim, barqi ofat jonima,
Har ne o'zluhtinki bor erdi gumonim, o'rtading.
To belining, ey ko'ngul, azmi visoli aylading,
Toki og'zi nuqtasining qiylu qoli aylading,
Ishq o'tida bizni bir axgar misoli aylading,
Ey Navoiy, to belu og'zi xayoli aylading,
Boru yo'q, ya'niki paydovu nihonim o'rtading.

* * *

Bo'lmag'ay erdi jamoling muncha zebo koshki,
Bo'lsa ham qilg'ay eding ko'zlardin ixfo koshki,
Qilmag'ay erding ulus qatlin tamanno koshki,
Ochmag'ay erding jamoli olamoro koshki,
Solmag'ay erding bori olamg'a g'avg'o koshki.
Emdikim ochting jamolu xalq ila qilding sitez,
Ko'rgach ani xayli ishqing tortibon yuz tig'i tez,
Qildilar ko'nglumni hijron xanjaridin rez-rez,
Chun jamoling jilvasi olamg'a soldi rustaxez,
Qilmag'ay erdi ko'zum ani tamosho koshki.
Ochg'och ul yuz shu'lasin mahzun ko'ngul topmay omon,
Bor edi ul shu'lani ko'rmak hamon, kuymak hamon,
Sahv edi sendin vafo qilmoq tamanno men hamon,
Bo'lmag'ay erdi ko'zum o'tlug' yuzung ko'rgan zamon,
Ishqing o'ti shu'lasi ko'nglumda paydo koshki.
Chun sening ishqing menga bo'ldi baloyi aqlu din,
Va'dai vasl aylading yuz lutf ila, ey mahjabin.
Emdikim bo'ldum giriftoring qilursen qatlu kin,
Aylagach zulfung balosi zor ko'nglumni hazin,
Qilmagay erding meni mahzung'a parvo koshki.
Ko'nglum olg'anda deding, sendin dame ayrilmayin,
Jon nisorim aylasa ishq ahli ko'zga ilmayin,
Dam-badam lutfungni ermas erdi bovar qilmayin,
Tushmagay erdi firibomez lutfung bilmayin,
Notavon ko'nglumga vaslingdin tamanno koshki.
Ko'nglum olding chehra burqa'din namudor aylabon,
So'ngra javrung ne edi jonimni afgor aylabon,
Ey quyosh, avval vafovu mehr izhor aylabon,
Lutf ila ko'nglumni vaslingdin tama'gor aylabon,
Qilmag'ay erding yana zulm oshkoro koshki.
Ey qoshi yo, ishqing o'qin ko'nglum ichra berkitib,
Der eding qilg'um vafo sarvaqtinga gohi yetib,
Telbaratkach zulm qilding, va'da yodingdin ketib,
Bevafolig' anglag'och ishqingni ko'nglum tark etib,
Qilmag'ay erdi o'zin olamda rasvo koshki.

Vasli savdosida menkim bastan g'am bo'lmisham,
O'ylakim Majnun balo xaylig'a hamdam bo'lmisham,
Vahki, rasvoliqqa olamda musallam bo'lmisham,
Emdikim devonayu rasvoyi olam bo'lmisham,
Vasl chun mumkin yo'q o'lturgay bu savdo koshki.
Dema ko'nglum kosh itsa zulfi anbar soyida,
Yo agar jon mahv bo'lsa la'li shakkarxoyida,
Yo magar boshim emasmu raxshi xoki poyida,
Ey Navoiy, bevofofur yor, bas, ne foyda,
Nechakim desang agar yoxud magar, yo koshki.

* * *

Necha, ey oy, mendin ayru aylagay davron seni,
Bo'lmag'ay yillarda ko'rmak bir nafas imkon seni,
Jon tilar, ko'nglum uyinda aylagay mehmon seni,
Kel-kel, ey oromi jonimkim, tilaydur jon seni,
Chehra ochkim, ko'rmak istar diydai giryon seni.
Borg'ali ul sho'xkim jonim surog'in olmadi,
Jism ani istab ne sahrokim qadamni solmadi,
Yo'qturur bir damki, bu vodiya bag'rim tolmadi,
Ey g'azoli mushkbo', kelkim, quyundek qolmadi
Vodiye axtarmag'an, istab bu sargardon seni.
Furqatingdin, ey pariy, ko'nglum xayoli za'fdin
Forig' ermastur zamone qilu qoli za'fdin,
Demakim, nevchun ko'runmaysen maloli za'fdin,
Sen pariy pinhon uchun men ham kamoli za'fdin,
G'oyib o'ldum el ko'zidin ko'rgali pinhon seni.
Chiqti ul oy huonig'a ziynat berib, zavar taqib
Qatl etarga jonni zor aylab, ko'ngulga o't yoqib.
Ani ko'rgach, ko'zni daryo qildi qon yoshim oqib
Qon aro gar g'arqasen, ey ko'z, ne tongkim, bir boqib,
Zor ko'nglumni chu qon etting, tutubtur qon seni.
Qani ulkim, sog'ari vaslingni bersang ilgima,
Hazl etib gohi gulu gah nuql tersang ilgima,
Noumid ermon, nechakim kirmas ersang ilgima,
Garchi mumkin yo'q, vale bir qatla kirsang ilgima,
Borsa bosh, eldin chiqarmoq o'zga ne imkon seni.
Garchi dey olmonki netkil, netmagil, ey mug'bacha,
Hajr ila joning'a har dam yetmagil, ey mug'bacha,
Rahm etib har dam qoshimdin ketmagil, ey mug'bacha,
Ko'z yuzungdin olmasam, ayb etmagil, ey mug'bacha,
Aylay olmon diydadin g'oyib meni hayron seni.
Gar meni majnuni shaydo po'ya qilsam bahru bar,
Yo'qsa shahru ko'y aro har yon yugursam bexabar,
Demagilkim, har eshikka nevchun aylabsen guzar,
Ey pariy, gar telbarab bo'lmish Navoiy darbadar,
Budurur maqsud angakim, istagay har yon seni.

MUSADDAS

Zulfu siymin jisming af'i ganji Qorun ustina,
Ganj uza sohir ko'zung af'ig'a afsun ustina,
Dardi ishqing ulki, qo'ydi joni mahzun ustina,
Dedi ko'rgach orazing ul qaddi mavzun ustina,
Ey qading to'biyu jannat xaddi gulgun ustina,
Ko'rmadi davron seningdek oy gardun ustina.
Topti jon har dam o'lar holatda bu jismi zaif,
La'lidin jonbaxsh so'z ayturda ul sho'xi zarif,
Qoldi ko'zum tiyra, jismim xastayu jonim nahif,
Zulfu ko'zu la'li hajrig'a bo'la olmay harif,
Bo'ldi so'zum nozuku ko'nglum xushu tab'im latif,
Har qachon soldim nazar ul shakli mavzun ustina.
Kelsa chin suratgari bir dam jamoling qoshiga,
Jon fido qilgay hamul dam surating naqqoshig'a,
Loladur shirin labing, Farhodekim, qon yoshig'a
G'arq o'lub, tushmish guzori hajr tog'u toshig'a,
Sarv aningdek qomating hayronedurkim, boshig'a
Qildi qushlar oshiyon, andoqki Majnun ustina.
Ko'z yo'lin, ey ishq, har soat to'la yosh aylama,
Ey ko'ngul, yoshing'a pargolangni yo'ldosh aylama,
Ey ko'z, ashkimni sarig' yuzumga durposh aylama,
Yoshurun ishqim so'zin mashhuri avbosh aylama,
Har dam, ey ko'z yoshi, yuz ko'rmay, meni fosh aylama,
Davlatimdin og'nading yillar chu oltun ustina.
Jubbai sinjobing ichra vasla-vasla qoqumi,
Tug'di hijron shomida bir-bir saodat anjumi,
Bor qamar, aqrabda, ey, ishqing malomat qulzumi,
Orazing kofurida ul zulfi mushkin gajdumi,
Anbarin qoshing xamida xoldek ko'z mardumi,
Mushki tardin nuqtai sulsidurur nun ustina.
To ko'ngul saydig'a qo'ydi ul g'azoli chin ko'ngul,
Bo'ldi sherafkanlar a'zosi aro xunin ko'ngul,
Baski tortar har sanamdin bir jafo g'amgin ko'ngul,
Qildi javridin alarning tarki aqlu din ko'ngul,
Necha cheksun xo'blar ilgidin jafo miskin ko'ngul,
Munchamu ofat kelur bir qatrai xun ustina!
Chun Navoiy ashki bahr o'ldi, chekib ranju taab,
Kemalikdin ko'zlari ul bahr aro topti laqab,
Ko'zida, tong yo'q, agar tuttung maqom, ey no'shlab,
Chun kirar el kemaga qilmoq uchun ayshu tarab,
Gar vatan Lutfiy ko'zida tutmading, yo'qtur ajab,
Uy qo'pormog'liq erur dushvor Jayhun ustina.

QIT'ALAR

Zamonda husn eliga jon fido qilib, ne nav'

Vafoni men kebi bir benavo tama' tutqay.
Zamona ahlida yo'qtur vafo — ne yetkay anga
Ki, kimsa xo'blaridin vafo tama' tutqay.

* * *

Har kishikim topsa davron ichra johu e'tibor
Kim, aning zotida bedodu sitam bo'lg'ay qilig'.
Yaxshilig' gar qilmasa, bori yomonlig' qilmasa
Kim, yomonlig' qilmasa, qilg'ancha bordur yaxshilig'.

* * *

G'azalda uch kishi tavridur ul nav'
Kim, andin yaxshi yo'q nazm ehtimoli.
Biri mu'jiz bayonlig' sohiri hind
Ki, ishq ahlini o'rtar so'zu holi.
Biri Iso nafaslik rindi Sheroz,
Fano dayrida mastu louboli.
Biri qudsi asarlik orifi Jom
Ki, jomi Jamdurur sing'an safoli.
Navoiy nazmig'a boqsang, emastur,
Bu uchning holidin har bayti xoli.
Hamono ko'zgudurkim, aks solmish,
Anga uch sho'x mahvashning jamoli.

* * *

Erur ahli hunar qoshinda hunar
Ayb yopmoq, dog'i hunar topmoq.
Hunar in elning oshkor etmak,
Yo'q esa bari aybini yopmoq.

* * *

Og'zinga kirgan takallum rishtasin chekma uzun
Kim, bu ishtin sarnigunluq yuzlanib, nuqson kelur.
Ko'rki, chun og'zig'a kirgan rishtasig'a berdi tul,
Ankabut ul rishtadin har dam nigunsor osilur.

* * *

Pok rahravlar bila har kimki, bo'ldi muxtalit,
Shak emasturkim, natija topmas illo poklik.
Har necha bo'lsa arig'siz chun arig'lig' su aro
Xilt bo'ldi, mumkin ermas qolmog' ul nopoklik.

* * *

Uyda ravnaqdurur, agar kishiga
Yaxshi hamxona bo'lsa hamzonu.
Zeb ila turfa hargiz o'lmas uy,
Bo'lmasa anda turfa kadbonu.

* * *

Chun g'araz so'z din erur ma'ni anga,
Noqil o'lsa xoh xotun, xoh er.
So'zchi holin boqma, boq so'z holini

Ko‘rma kim der ani, ko‘rgilkim ne der.

* * *

*Tuzlukka moyil o‘lki, ishing borg‘ay ilgari,
Yuz mushkil o‘lsa yo‘qsa ming o‘llingda har zabon.
Yuz safha bir qalam bila kotib qilur raqam,
Ming qo‘yni bir aso bila har yon surar shubon.*

* * *

*Tah-tah yuragim qon edi bir-bir sitamidin,
Ko‘p-ko‘p keluri chog‘ida kelsa edi oz-oz.
Kech-kech keluri vaqtida ham rozi o‘libmen
Bot-bot keluriga qiladur anda dog‘i noz.*

* * *

*Gadolg‘ yaxshiroq ahli fanodin
Ki, olam ichra qilsang podsholg‘.
Jahon ahlig‘a, ko‘rkim, shah ne aylar,
Jahon tarkini qilg‘andin gadolg‘.*

* * *

*Tirik chu oxir o‘lar, bas, ukush g‘am muhlik,
Chekib ajal madadig‘a bu iztirob nedur.
Chu har kishiki tug‘ar, o‘lmayin yo‘q imkoni,
Ne ishki bo‘lmayin imkoni yo‘q, shitob nedur.*

* * *

*Yuz tuman ming pora ko‘nglum diqqati har necha bor,
Lekin ermastur ani jam‘ aylamak mumkin bu kun.
Tog‘ni qum aylamaklik sa‘y ila bo‘lg‘ay, valek
Shishai soat qumining rishtasi bo‘lmas tugun.*

* * *

*Poklar chinu chigil husni aro bo‘lg‘an ila,
Kimsa oloyish alar jonibig‘a yo‘l bermas.
Kim necha rang rayohin uza eskan birla,
Yel hariri, qolagay bo‘lmag‘i mumkin ermas.*

* * *

*Vujudung naf‘yu mavjudungni bazl et,
Chu mavjud o‘ldi bu ish, kominga yet.
Ki, faqr ichra nimakim yetkurur sud,
Erur naf‘i vujudu bazli mavjud.*

RUBOIYLAR

---

*Jonimdag‘i «jim» ikki dolingg‘a fido,
Andin so‘ng «alif» toza niholingg‘a fido,
«Nun»i dag‘i anbarin hilolingg‘a fido,
Qolg‘an iki nuqta ikki xolingg‘a fido.*

* * *

No‘sh aylar emish qadahni jonona to‘la,
Soqiy, manga tut jomi harifona to‘la.
Quy, gar xud erur sipehr paymona to‘la,
Har nechaki, xoliy etsam, et yona to‘la.

* * *

Nomangki, tirikligimdin uldur matlub
Ochib o‘qug‘ach bir necha lafzi marg‘ub,
Ko‘p to‘lg‘anib ashk ichra o‘zumdin bordim,
Ul nav‘ki, su ichiga tushkay maktub.

* * *

Nomangki, erur boisi iqbolu tarab,
Yetkursa tarab meni hazing‘a ne ajab.
Yolg‘uz mendin ketarmadi ranju taab
Kim, bo‘ldi base xalq hayotig‘a sabab.

* * *

Bir aybg‘a garchi xalq qilg‘ay mansub,
Faqr ahlidin iztirob emastur mahsub
Sidq ersa xud etmak kerak o‘z fe‘lini xo‘b
Kizb ersa, malomat dag‘i bordur matlub.

* * *

Su ko‘zgusini bog‘ aro aylarda shitob,
Siymob qilur erdi taharruk bila tob.
Day qildi bu simobni andoq ko‘zgu
Kim ko‘zgu aning qoshida bo‘lg‘ay siymob.

* * *

Yo‘q bodayi vasl, obi hayvon ul emish,
Ahhob muloqoti dema, jon ul emish.
Gardun g‘amu ranj suvratin naqsh etsa,
Jon chehrasi atrofing‘a hijron ul emish.

* * *

Yillar tutubon shayx maqolotig‘a go‘sh,
Ne ko‘ngluma zavq yetti, ne jonima jo‘sh.
Jonimg‘a navo soldiyu ko‘nglumga xurush,
Bir jur‘a bila mug‘bachayi bodafurush.

* * *

Olam bor emish, Navoiyo, sho‘rangiz,
Olamdag‘i el boshtin-ayog‘ rangomiz.
Ishq istar emish seni adam Misri sari,
Borg‘ilki, erur el tilagan yerda aziz.

* * *

Ahhob dengizki, xonumondin tama‘ uz,
Ne xonu ne mon, kavnu makondin tama‘ uz.
Ne kavnu makon, jonu jahondin tama‘ uz,

Lekin demangiz muniki, andin tama’ uz.

* * *

*Jondin seni ko‘p sevarmen, ey umri aziz,
Sondin seni ko‘p sevarmen, ey umri aziz.
Har neniki, sevmak andin ortuq bo‘lmas,
Andin seni ko‘p sevarmen, ey umri aziz.*

* * *

*La’lingni qilib nuktasaro, ey qorako‘z,
Ishq ahli hayotig‘a yaro, ey qorako‘z.
Chekma yana surma ko‘z aro, ey qorako‘z,
El qonig‘a qilma ko‘z qaro, ey qorako‘z.*

* * *

*Gar oshiq esang zebu takallufni unut,
Yaxshiyu yomon ishda taxallufni unut.
O‘tkan gar erur yomon taassufni unut,
Kelgan gar erur yaxshi tasarrufni unut.*

* * *

*Bo‘ldi mening o‘limginga savdo bois,
Savdog‘a havoyi jomi sahbo bois.
Sahbog‘a dag‘i dayru chalipo bois,
Bu barchag‘a ul dilbari tarso bois.*

* * *

*Qo‘rqutma meni tomug‘din, ey zohidi yax,
Jannat manga bo‘lg‘usi debon urma zanax,
Kim do‘zax oning yodi bila jannat erur,
Jannat bori sening biladur do‘zax.*

* * *

*Ruxsori uza xollarin ul dilband,
Ochti chu meni ko‘rdi base hojatmand.
Ayshimg‘a yomon ko‘z etmagan emdi gazand,
Xossaki, ul-o‘q bo‘lubtur o‘t uzra sipand.*

* * *

*Yoshimg‘a bag‘ir qoni chu erdi monand,
Ko‘z asradi yoshdek bo‘lub andin xursand.
Turmadi ko‘zumda yetkach ul sarvi baland,
Bo‘lmas kishi farzandi kishiga farzand.*

* * *

*Ko‘nglum saydi uzub ulustin payvand,
Sargashtasifatlig‘ bila erdi xursand.
Qullobi muhabbating yana soldi kamand
Saydeki, uzub edi rasan, ayladi band.*

* * *

*Ey sharbati la’ling obi hayvondin alaz,
Hayvon suyini qo‘yki, chuchuk jondin alaz.*

*Ne jondin alaz, ne obi hayvondin alaz
Kim, harneki yo ‘q, andin alaz, andin alaz.*

* * *

*Dedim zaqaning tutub, saqog ‘ingni o ‘pay,
Ko ‘z qoshingga surtubon qabog ‘ingni o ‘pay.
Guldek yuzung islabon dudog ‘ingni o ‘pay,
Yo ‘q, yo ‘q-yo ‘q, agar desang, ayog ‘ingni o ‘pay.*

* * *

*Har zulf xamig ‘a qilma vobasta meni,
Har ko ‘z havasidin etmagil xasta meni.
Har qosh tamaig ‘a solma payvasta meni,
Yo rab, borisidin ayla vorasta meni.*

* * *

*Munglug ‘ boshim ostidag ‘i toshimnimu dey?
Tosh ustidagi g ‘arib boshimnimu dey?
Hasrat suyidin ko ‘zimda yoshimnimu dey?
O ‘lmakdin sa ‘broq maoshimnimu dey?*

* * *

*Ko ‘z birla qoshing yaxshi, qabog ‘ing yaxshi,
Yuz birla so ‘zing yaxshi, dudog ‘ing yaxshi.
Eng birla menging yaxshi, saqog ‘ing yaxshi,
Bir-bir ne deyin, boshdin ayog ‘ing yaxshi.*

* * *

*Nomangki, menga mujdayi jone erdi,
Hijron g ‘amidin xatti amone erdi.
Zulmatqa savodi gar nishone erdi,
Mazmun anga obi zindagoniy erdi.*

* * *

*Kim istasa saltanat, saxodur anga shart,
Har va ‘daki aylasa vafodur anga shart.
Kim faqr talab qilsa, fanodur anga shart,
Ollig ‘a nekim kelsa, rizodur anga shart.*

* * *

*Bir gul g ‘amidin dedim qo ‘yay bag ‘rima dog ‘,
Borgaymu debon atri dimog ‘img ‘a farog ‘,
Borgin chu mulavvas ayladi bum ila zog ‘,
Emdi ani islamakka yuz hayf dimog ‘.*

* * *

*Yuz mehnatu g ‘am ko ‘ngluma yetkurdi firoq,
Jonimg ‘a balovu dard o ‘qin urdi firoq.
Jismimni fano o ‘tig ‘a kuydurdi firoq,
Chun kuydi, kulini ko ‘kka sovurdi firoq.*

* * *

Ko ‘nglumni g ‘amu dard ila qon ayladi ishq,

*Ko'z yo'lidin ul qonni ravon ayladi ishq.
Har qatrani bilmadim qayon ayladi ishq,
Bedil ekanim buyla ayon ayladi ishq.*

* * *

*Ollimda tabibi chorasozim ham yo'q,
Yonimda rafiqi dilnavozim ham yo'q.
Tegramda anisi jongudozim ham yo'q,
Boshimda shahi bandanavozim ham yo'q.*

* * *

*Kim ko'rdi ekin jahonda oyo xushluq,
To bir kishi aylagay tamanno xushluq.
Yuz yilda agar bir o'lsa paydo xushluq,
Omodadurur yonida yuz noxushluq.*

* * *

*Hajringda mening sabrima juz nuqson yo'q,
Ko'nglum aro g'ayri nolavu afg'on yo'q.
Jonimg'a hayot umidi xud imkon yo'q,
Yo'q-yo'q, yo'q, sabr yo'q, ko'ngul yo'q, jon yo'q.*

TUYUQLAR

---

*Yo rab, ul shahdu shakar, yo labdurur,
Yo magar shahdu shakar yolabdurur.
Jonima payvasta novak otqali
G'amza o'qin qoshig'a yolabdurur.*

* * *

*Javr o'qin jonimg'a soqiy yozmadi,
Vasl jomidin xumorim yozmadi.
Kilki qudrat sabz xatlar ishqidin
O'zga ish ollimg'a go'yo yozmadi.*

* * *

*La'lidin jonimg'a o'tlar yoqilur,
Qoshi qaddimni jafodin «yo» qilur.
Men vafosi va'dasidin shodmen,
Ul vafo, bilmonki, qilmas yo qilur.*

* * *

*Charx tortib xanjari hijron bu tun,
Qo'ymadi bir zarra bag'rimni butun.
Tunga borib bizni behol aylading,
Ne balolig' yer emish, yo rab, bu tun.*